

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2020

Vážení přátelé,

touto výroční zprávou se završuje jedna éra v historii Pražského hradu, první etapa budování nové české státnosti. Tato doba je pevně spjata s osobou Václava Havla, který udával tón nejen práci politické, ale zasloužil se i o otevření areálu Pražského hradu široké veřejnosti a stal se ideovým spoluvůrcem většiny stavebních úprav a změn. První prezident České republiky stál také u vzniku Správy Pražského hradu v roce 1993.

V únoru 2003 byl zvolen do čela státu Václav Klaus a následující měsíc se ujal v plné šíři své funkce. Spolu s novým prezidentem přišlo i nové vedení Správy Pražského hradu, které je odhodláno navázat na všechno dobré, co předznamenal a co na Hradě zanechali jejich předchůdci. Nicméně se otevírá prostor pro další rozvoj činnosti Správy, prostor pro uplatňování nových nápadů a moderních technologií. To vše může mít své opodstatnění i v tak cenné kulturní památce, jakou je Pražský hrad – největší hradní areál na světě.

Jak se s dalšími úkoly vyrovná nové vedení Správy, budete moci posoudit, až se Vám dostane do rukou Výroční zpráva SPH za rok 2003.

RNDr. Petr Mužák
ředitel SPH

OBSAH

I.	Úvod	4
II.	Organizační struktura Správy Pražského hradu	6
III.	Ekonomický vývoj	8
IV.	Služby zřizovateli	10
V.	Využití objektů a prostor	12
VI.	Stavební investice	14
VII.	Zámek Lány	18
VIII.	Zahrady	20
IX.	Návštěvní program	22
X.	Výstavní program	24
XI.	Příprava stálé expozice Příběh Pražského hradu	26
XII.	Hudební program	28
XIII.	Divadelní program	30
XIV.	Společenský a vzdělávací program	32
XV.	Ediční program	36
XVI.	Provoz	38
XVII.	Přílohy	54

Výroční zprávy z let 1992 až 2001 jsou přístupny v Archivu Pražského hradu.

I. Úvod

Vážený přátelé,

jsem rád, že se Vám dostává do rukou výroční

zpráva Správy Pražského hradu, příspěvkové

organizace Kanceláře prezidenta republiky.

Uplynulý rok 2002 byl pro naši organizaci

významný z mnoha hledisek, mimo jiné také

proto, že byl zároveň i posledním rokem

funkčního působení prezidenta republiky

Václava Havla. Právě on se významně zasloužil

o to, aby se v Praze konalo zasedání

Severoatlantické aliance, jehož slavnostní část

probíhala též na Pražském hradě, a zásadně tak

ovlivnil celoroční činnost Správy Pražského

hradu směřující k tomuto vyvrcholení.

Projektová příprava zásadní rekonstrukce zázemí Španělského sálu a Rudolfovy galerie, kuchyňského provozu, šaten a nového vstupu z II. hradního nádvoří, bez níž by pořádání takové akce bylo téměř nemyslitelné, probíhala sice již v roce 2001, avšak vlastní stavební práce byly realizovány právě v roce 2002. Jednalo se o náročnou akci poměrně velkého rozsahu, na jejíž realizaci byl vymezen čas pouhých čtyř měsíců. A přestože i při veškeré péči je při podobných rekonstrukcích v památkově chráněných objektech možné očekávat komplikace, termín byl dodržen a práce provedeny ve vysoké kvalitě.

Vlastní slavnostní akce summitu NATO pak proběhly za značného přispění řady pracovníků Správy Pražského hradu zcela hladce a potvrdily tak profesionalitu českých pořadatelů i bezpečnostních složek. Nezbytnou daní za klidný průběh bylo uzavření areálu Hradu pro veřejnost na několik dní a značné omezení ostatních činností.

Ani ve světle této nejvýznamnější události loňského roku však není možno nevidět množství každodenních aktivit Správy, které zahrnují jak služby Kanceláři prezidenta republiky, tak i veškerou péči o areál Pražského hradu a zámek Lány.

K nejnáročnějším úkolům patří každoročně organizace turistického ruchu. Zaznamenali jsme kolem 1,3 milionu platících návštěvníků, což je asi čtvrtina jejich celkového počtu na Hradě. Zvýšení ceny vstupného do historických objektů a jeho zavedení v letním období ve Zlaté uličce přineslo Správě Pražského hradu tolik potřebné finanční prostředky nejen na zlepšení služeb pro návštěvníky, čistoty, technického stavu objektů apod., ale poskytlo i zdroje na vyvolaný nárůst nákladů ostatní agendy při stagnující či dokonce snižující se výši finančního příspěvku na činnost od zřizovatele (po odečtení zákonem stanoveného zvýšení platů státních zaměstnanců). Zvýšené tržby umožnily mimo jiné též odpis části nedobytných pohledávek a zásob tiskovin z devadesátých let, čímž došlo ke zlepšení finančního stavu organizace. Negativně ovlivnily příjmy Správy srpnové povodně, avšak jejich přímých důsledků byl Hrad vzhledem ke svému umístění ušetřen.

Dařilo se udržet vysokou úroveň i četnost kulturních akcí na Pražském hradě, a to navzdory tomu, že z důvodu shora uvedené rekonstrukce byly velmi omezeny ziskové aktivity Správy – pořádání komerčních akcí. Veřejnost jistě ocenila kvalitní výstavy, koncerty a divadelní představení. Mezinárodní festival Struny podzimu byl dokonce přijat za člena Asociace hudebních festivalů České republiky.

Po celý rok probíhala příprava stálé expozice s názvem Příběh Pražského hradu, jejíž otevření je chystáno k měsíci dubnu v roce 2004. Jedná se o velmi náročný a rozsáhlý projekt mapující stavební vývoj hradního areálu a historických událostí v něm se odehrávajících. Po Africké sbírce tak přibude další velmi hodnotná trvalá výstava na Pražském hradě.

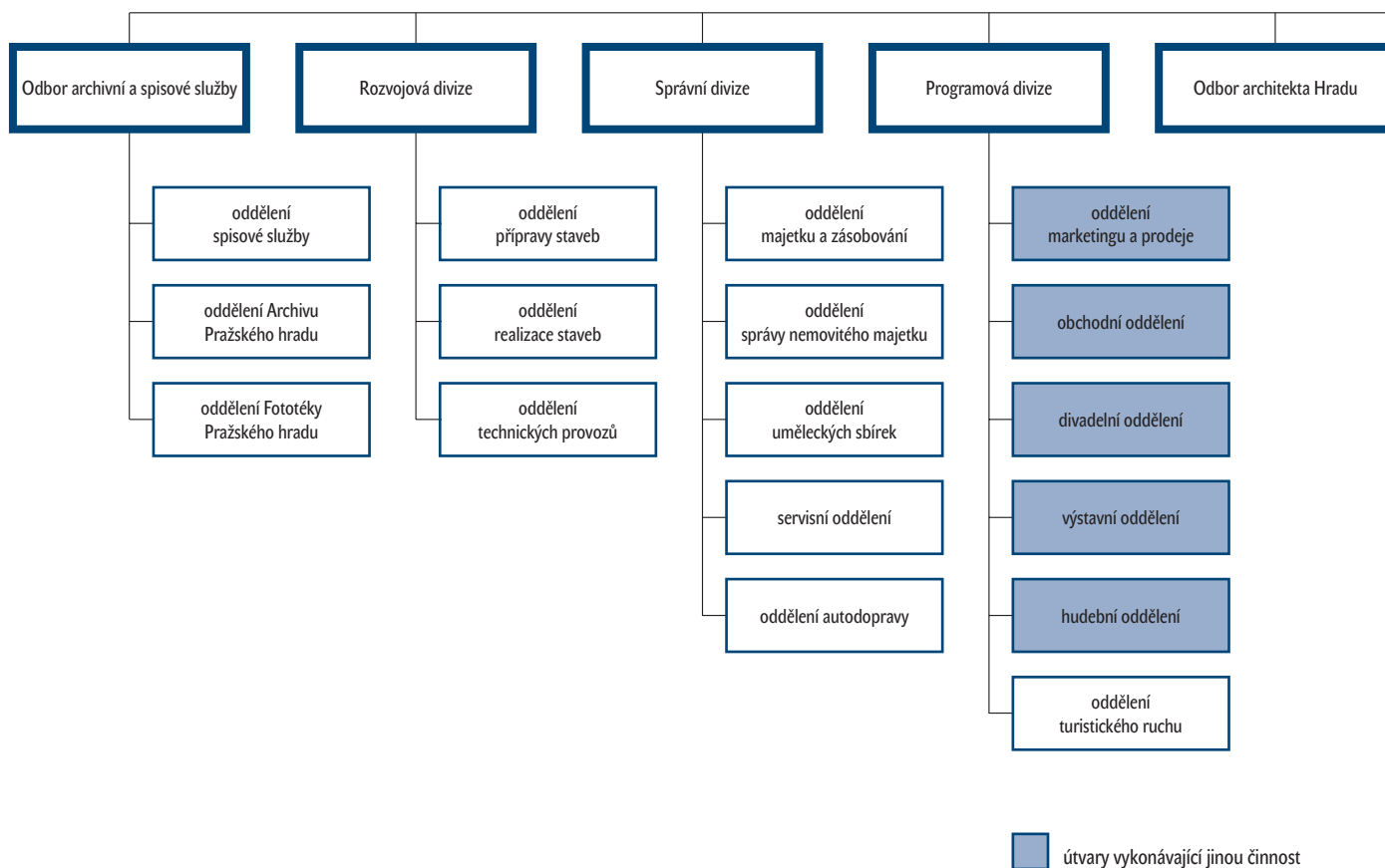
Podařila se i významná realizace unikátní stavby v areálu Hradu. Tentokrát je jí průchod valem Prašného mostu, který po více než dvou staletích propojil obě části uměle rozděleného Jeleního příkopu a významně tak přispívá k rozšíření možností zájemců o relaxaci v tomto přírodním zákoutí.

Další významnou dokončenou stavbou byla i výdlažba Vikářské ulice a Jiřského náměstí. Hrad tak získal na atraktivitě, neboť nově dokončené území patří k nejpůsobivějším.

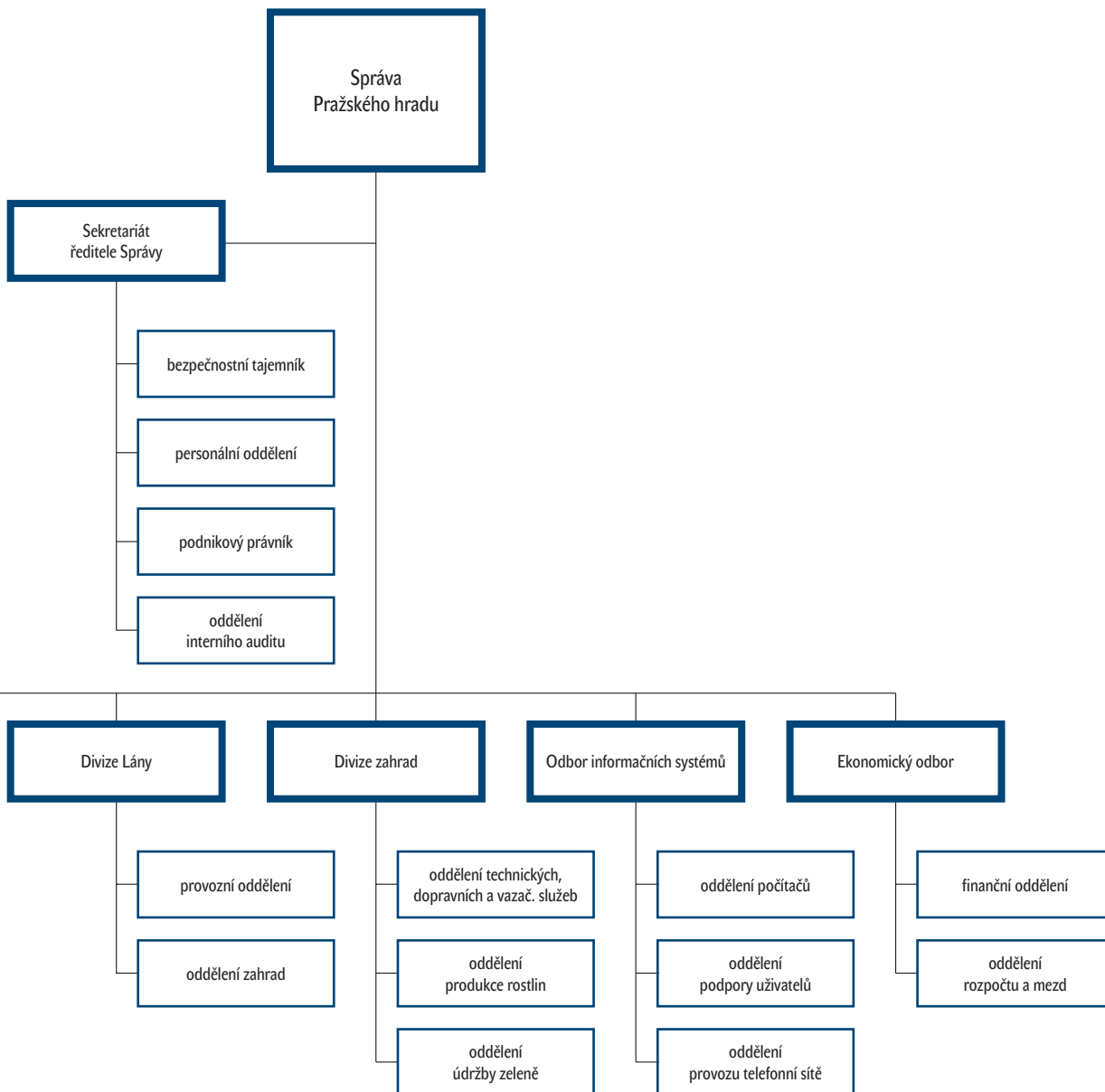
Vážení čtenáři, dovolte mi, abych v souvislosti s mým plánovaným odchodem z vedení Správy touto cestou poděkoval všem zaměstnancům za jejich pracovní nasazení, obětavost a ochotu a v neposlední řadě i za lásku k Hradu, s jakou jsem se u nich při plnění úkolů vždy setkával. Jen díky tomuto jejich přístupu byla Správa Pražského hradu schopna zajistit kvalitní péči o nejcennější národní kulturní památku a vytvořit hodnotné prostředí pro Vás, návštěvníky hradního areálu. Přeji nám všem, aby tomu tak bylo i nadále.

Zdeněk Synáček
ředitel SPH v roce 2002

II. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPRÁVY PRAŽSKÉHO HRADU

II. Organizační struktura Správy Pražského hradu

III. EKONOMICKÝ VÝVOJ

Správa Pražského hradu (dále jen Správa)

plnila v roce 2002 úkoly vyplývající ze zřizovací

listiny s přihlédnutím k výši finančních

prostředků určených na provoz. Mimo

provozních prostředků Správa disponovala

finančními prostředky na investice.

Správa provozovala v roce 2002 vedle své

hlavní činnosti i jinou činnost na základě

vydaných živnostenských listů za účelem

dosažení zisku.

Výnosy hlavní činnosti v roce 2002 dosáhly výše 298 156 533 Kč. Rozhodující výnosovou položkou byly tržby ze vstupného ve výši 157 758 095 Kč. Z těchto tržeb pochází 154 073 010 Kč z prohlídky tzv. návštěvnického okruhu Pražského hradu, 3 445 860 Kč z Obrazárny a 239 225 Kč ze vstupu do zámeckého parku v Lánech.

V hlavní činnosti hospodařila Správa podle zřizovatelem stanovených ukazatelů:

- příspěvek na činnost ve výši 86 225 000 Kč (z toho mzdové prostředky 51 914 000 Kč)
- počet zaměstnanců 342
- prostředky na investice ve výši 28 681 881 Kč
- odvod z pronájmu státního majetku ve výši 500 000 Kč

V hlavní činnosti Správa dosáhla zlepšeného hospodářského výsledku ve výši 5 380 752 Kč.

Celkové provozní náklady Správy v hlavní činnosti činily 292 775 781 Kč. Největší část provozních prostředků (55 187 351 Kč) byla vynaložena na opravy a údržbu areálu Pražského hradu a zámku Lány. Z celkové částky na opravy a údržbu připadlo 45 524 784 Kč na stavební opravy a údržbu, 5 594 048 Kč na nestavební opravy a údržbu a 4 068 519 Kč na restaurování.

Na mzdy zaměstnanců Správy bylo vynaloženo 51 897 492 Kč. K ocenění mimořádného pracovního úsilí zaměstnanců byly vyplaceny prostředky z fondu odměn v celkové výši 2 932 436 Kč.

Významnou výnosovou položkou byly rovněž tržby z pronájmu nemovitého majetku k němuž má Správa právo hospodaření. Ty dosáhly výše 28 913 337 Kč.

Prostředky ze státního rozpočtu na financování reprodukce investičního majetku byly použity na financování akcí zařazených v následujících programech:

- program 301 010 – obnova a dostavba areálu Pražského hradu ve výši 123 745 927 Kč
- program 301 020 – obnova a dostavba sídla prezidenta republiky ve výši 870 749 Kč
- program 301 030 – pořízení a technická obnova strojů a zařízení ve výši 3 999 599 Kč

Vedle prostředků ze státního rozpočtu použila Správa v roce 2002 k financování reprodukce investičního majetku i vlastní prostředky v celkové výši 23 821 tis. Kč.

V rámci jiné činnosti dosáhla Správa zisku po zdanění ve výši 7 689 176 Kč. Dosažením zisku tak jiná činnost vytvořila předpoklad pro své další provozování.

Celkové náklady jiné činnosti dosáhly v roce 2002 výše 39 590 555 Kč. Rozhodující nákladovou položkou byl nákup služeb ve výši 21 758 037 Kč (tj. 54 % všech nákladů jiné činnosti).

Výnosy jiné činnosti dosáhly výše 47 279 731 Kč. Největší položkou byly příjmy z organizování společenských, kulturních a vzdělávacích akcí ve výši 21 581 975 Kč. Dalšími významnými položkami byly příjmy ze smluv o reklamě ve výši 11 147 466 Kč a příjmy ze vstupného na kulturní projekty ve výši 4 666 839 Kč.

Celkově za hlavní a jinou činnost dosáhla Správa zlepšeného hospodářského výsledku ve výši 13 069 928 Kč. Z této částky se předpokládá, že 5 302 446 Kč bude přiděleno do rezervního fondu, 4 500 000 Kč do fondu odměn a zbývající část ve výši 3 267 482 Kč bude převedena do fondu reprodukce majetku.

IV. SLUŽBY ZŘIZOVATELI

Jedním ze základních úkolů Správy

je poskytování služeb prezidentu republiky,

Kanceláři prezidenta republiky (dále jen

Kancelář) a Vojenské kanceláři prezidenta

republiky (dále jen Vojenská kancelář).

Tato činnost se prolíná několika útvary

Správy, avšak hlavním nositelem tohoto

úkolů je Správní divize.

Mezi služby poskytované pro prezidenta republiky patří kompletní servis jak pro denní program tak pro zajištění zdárného průběhu státních, protokolárních a reprezentačních akcí na Pražském hradě. Kompletním servisem rozumíme dokonalou připravenost vnitřních prostor Hradu, jejich celkové zajištění (tj. květinovou a vlajkovou výzdobu, zajištění mobiliáře, stěhovací práce, úklid) a stejně tak nákup potravin, obsluhu hostů, ozvučení akcí a přepravní služby. Uplynulý rok byl i z tohoto pohledu výjimečný, neboť Pražský hrad byl jedním z hlavních míst konání slavnostních akcí v rámci summitu NATO. Mimoto se v uplynulém roce konaly např. státní návštěvy prezidenta Turecké republiky, Indonéské republiky a Libanonské republiky, J. K. V. Velkovévody a Velkovévodkyně Lucemburska, pracovní návštěvy prezidenta Spolkové republiky Německo a návštěva prezidentů baltských států. Ojedinelou byla návštěva Jejich Veličenstev císaře a císařovny Japonska, která byla realizována netradičně se slavnostním obědem v prostorách Míčovny v Královské zahradě a koncertem v Jižních salonech Pražského hradu.

Správní divize také spolupracuje při přípravě zahraničních cest státního charakteru. V roce 2002 prezident republiky navštívil např. Itálii a Maltu, Slovinsko, Francii, USA a Summit NATO v Rusku.

Kromě výše uvedených akcí vykonávala Správní divize na základě požadavku Kanceláře a dle programu prezidenta servisní služby při přijetí, audiencích, jmenování a různých pracovních setkání jako např. s hejtmany krajů, se zástupci bezpečnostních složek, s první dámou Spojených států amerických paní Laurou Bushovou, s prezidentem Rakouské republiky Thomasem Klestillem a zabezpečovala s tím související činnosti, jako jsou tiskové konference atp.

Dále se Správní divize podílí (zejména prostřednictvím servisního oddělení) na organizaci a zajištění například:

- Dne otevřených dveří Pražského hradu a jeho speciálního programu pro vozíčkáře
- příprav hradních výstav a vernisáží i dalších kulturních a prezentačních akcí, slavnostních večerů, rautů, setkání, konferencí a seminářů

Nejvýznamnější akcí roku 2002 byla realizace části programu summitu NATO probíhající v prostorách Pražského hradu. Servisní oddělení bylo hlavním garantem přípravy, koordinace a provozu služeb při akci.

V prostorách Hradu se uskutečnila tato pracovní jednání a společenské aktivity:

- tisková konference k zahájení Summitu NATO v Rudolfově galerii
- setkání prezidentů USA a ČR George W. Bushe a Václava Havla se společnou tiskovou konferencí obou prezidentů
- setkání prezidenta republiky s generálním tajemníkem NATO Lordem Georgem Robertsonem se společným setkáním s tiskem
- večere na počest hlav států a vlád NATO a generálního tajemníka NATO v Zrcadlovém sále
- světově ojedinelá slavnostní večere zahájená originálním baletem ve Španělském sále, podávaná v historických prostorách Starého královského paláce s hudebním programem významných umělců

Druhou nejrozsáhlejší akcí zajišťovanou servisním oddělením byly oslavy státního svátku České republiky s ceremoniálem předání státních vyznamenání prezidentem republiky ve Vladislavském sále a následné setkání prezidenta s hosty v reprezentačních prostorách Pražského hradu, kterého se zúčastnilo více než 4 000 osob.

V. VYUŽITÍ OBJEKTŮ A PROSTOR

Dlouhodobým záměrem Správy

je poskytnutí prostor organizacím, které

charakterem své činnosti patří k Pražskému

hradu historicky. Jedná se o stálé expozice

Národního muzea, které využívá budovy

Lobkovického paláce, Národní galerii,

se sídlem v části kláštera sv. Jiří,

či Archeologický ústav ČAV, který využívá

část budovy Ústavu šlechtičen.

Současně byly v souladu s právní úpravou o hospodaření s majetkem státu připravovány kvalifikované žádosti k udělení výjimky z doby nájmu s nezbytným zdůvodněním k níže uvedeným smlouvám. Jedná se o významné nájemní smlouvy s mimořádně velkým objemem finančního plnění na objekty bezprostředně navazující na areál Hradu, a to Salmovský palác a Richterovu vilu. U Salmovského paláce se jedná o uzavření smlouvy s nájemcem, který dle smluvních podmínek bude investovat do majetku státu cca 100 000 USD. Nemovitost bude sloužit jako luxusní pěťhvězdičkový hotel se čtyřadvaceti pokoji, vhodný také jako výjimečné ubytování pro oficiální státní či diplomatické návštěvy. Délka rekonstrukce se předpokládá na dva roky. Na objekt Salmovského paláce již byla výjimka udělena.

Další prostory, které Kancelář či Správa nepotřebuje k zajištění vlastní činnosti, jsou pronajímány nájemcům vybíraným na základě obchodních veřejných soutěží. (Úplný přehled nájemních vztahů je uveden v samostatné tabulce v příloze.)

V průběhu roku 2002 vypršely některé smlouvy o nájemních vztazích, a proto Správa vyhlásila obchodní veřejné soutěže na výběr nového nájemce. Ten proběhl na základě stanovených kritérií, především byl kladen důraz na kvalitu a vhodnost budoucího podnikatelského záměru. Byly vybráni nájemci těchto prostor: část kaple sv. Kříže, část přízemních prostor Nového paláce při III. nádvoří, část nemovitosti č.p. 6, Zlatá ulička u Daliborky č. p. 14, Vikářská č. p. 35, 36. S vybranými nájemci byly uzavřeny nové nájemní smlouvy.

V případě Richterovy vily – solitérního empírového objektu umístěného na východním výběžku hradčanského masivu nad Starými zámeckými schody a ležícího vně centrální části Pražského hradu v zahradě zvané Svatováclavská vinice – se jedná o rekonstrukci a pronájem společnosti, která se zavázala investovat do objektu 40 mil. Kč. Nemovitost bude využívána jako luxusní penzion se šesti pokoji, kavárnou a sezonním občerstvením na terasách. Dojde však rovněž k rekultivaci venkovních ploch bývalé Svatováclavské vinice, které tak poprvé v historii budou moci být zpřístupněny a využívány jako promenádní prostory pro veřejnost, hosty penzionu, restaurace a rychlého občerstvení. Doba rekonstrukce je stanovena na 30 měsíců.

K již delší dobu uzavřenému objektu známé restaurace Vikárka, na kterou byl vybrán nejvhodnější nájemce, byla rovněž uzavřena smlouva o nájmu a objekt je připraven na zahájení nákladné rekonstrukce, která by neměla přesáhnout dva roky. V případě Richterovy vily a restaurace Vikárka lze udělení výjimky ze strany Ministerstva financí České republiky očekávat v roce 2003.

Ve všech třech uvedených případech se jedná o zprovoznění rozsáhlých objektů za vydatné podpory a prakticky výhradně z finančních prostředků nájemce, protože finanční prostředky by dlouhodobě neumožňovaly výše uvedené rekonstrukce vůbec realizovat.

VI. STAVEBNÍ INVESTICE

Program Správy v oblasti stavebních

investic se v roce 2002 soustřeďoval

především na dokončení staveb zahájených

v předchozím období a dále na zajištění

rekonstrukce zázemí reprezentačních

prostor v západním a středním křídle

Nového paláce.

vápenců a z původních žulových kostek, které se dochovaly na místě z předchozích období. Celá plocha je podle architektonického záměru sjednocena rastrem, který tvoří čtverce s rohovými kamennými deskami, které jsou vyplněny předepsaným počtem řádků kostek. V souvislosti s úpravou ploch došlo také k dílčím úpravám základových a soklových partií okolních objektů. Nové místo našla na Jiřském náměstí pískovcová barokní kašna, která byla léta uložena v depozitáři. Prostor náměstí byl doplněn originálními kovovými lavičkami dle návrhu architektů.

K dokončovaným stavbám patřila v prvé řadě rozsáhlá **rekonstrukce Jiřského náměstí a Vikářské ulice** podle projektu Sdružení architektů HŠH (Tomáš Hradečný, Jan Šépka, Petr Hájek, Martin Hradečný). Zhotovitelem stavby byla firma Stavby silnic a železnic, a. s. Rekonstrukce si kladla za cíl odstranit provizorní asfaltové a betonové povrchy a definitivně upravit plochy náměstí a ulice tak, aby co nejlépe navazovaly především na prostor III. nádvoří. Nejsložitějším aspektem stavby bylo vedení inženýrských sítí v archeologicky cenném a velmi složitém území. Po odstranění povrchových vrstev a zjištění archeologických situací byly upravovány některé trasy podzemních vedení a lokálně musela být upravena i skladba vlastních souvrství výdlažby v případech, kdy se nálezy podzemních středověkých objektů nacházely až těsně pod definitivní úrovní dlažby. S ohledem na nezbytnost respektovat archeologické terény v bezprostředním okolí Katedrály bylo od počátku velmi složité nalézt vhodná místa pro osazení svítidel slavnostního osvětlení, pokud měl být zároveň realizován architektonický záměr na jejich zapuštění do úrovně dlažby. Vlastní výdlažba byla realizována z více typů žulových kostek s tím, že na původní místa byly v maximální míře vráceny fragmenty dlažby z křemenců,

V roce 2002 byly již za provozu dokončovány některé dílčí **úpravy jižní části Královské zahrady** podél hrany Jeleního příkopu, podle projektu DA Studia (arch. Jaroslav Zima). Práce realizovala firma Stavby silnic a železnic, a. s. Rekonstrukce této lokality zahrnovala především vyřešení vedení všech inženýrských sítí a provedení nové výdlažby cesty mezi Střelnicí a branou do Chotkových sadů. Pro výdlažbu byla použita barchovická rula, kterou je vydlážděna například Střelnice nebo horní Jelení příkop. Do prostoru Fíkovny byly po dokončení stavebních prací vysazeny nenamrzavé sazenice fíkovníků, předpěstované k tomuto účelu v zahradnictví Pražského hradu. Dokončeny byly kamenické opravy zdi Letní oranžerie.

K nejpозoruhodnějším stavbám posledních let na Pražském hradě patří bezesporu nově vybudovaný **průchod valem Prašného mostu**, který po mnoha staletích opětovně spojil obě části Jeleního příkopu. Autorem architektonického návrhu je arch. Josef Pleskot, zhotovitelem stavby byla firma Metrostav, a. s. Veřejný tvar tunelu byl vyražen v roce 2001 tradiční tunelářskou technologií. Trasa tunelu sleduje původní průběh barokní štoly, která umožňovala průtok potoka Brusnice v té době nasypáním valem. V tělese

valu tak zůstaly skryty pilíře původního mostu přes Jelení příkop. Jeden z pilířů byl díky krátké odbočce z hlavního tunelu odkryt a je tak prezentován návštěvníkům. V roce 2002 pokračovaly práce na vstupních portálech, byla provedena vnitřní obezdívka z ostře pálených červených cihel, kladených ve svíslém směru a dokončeny terénní a sadové úpravy.

Koncem uplynulého roku byla rovněž dokončena náročná **rekonstrukce střechy Letohrádku královny Anny**. Práce byly prováděny podle pokynů Památkové péče Kanceláře firmou 1. Lancelot s. r. o. Střecha je tvořena krovem unikátního tvaru, bednění je pokryto šablonami z měděného plechu, pocházejícího zčásti ještě ze 16. století. Představuje tak jednu z nejstarších dochovaných konstrukcí tohoto typu v Čechách. Dlouhodobě se projevující závady a pravidelně se opakující zatékání, které vážně ohrožovalo unikátní renesanční krov, však vedly k rozhodnutí o nezbytnosti rekonstrukce. Velká péče byla věnována především původní krytině. S ohledem na její mimořádnou historickou hodnotu bylo zachováno maximální možné množství na původním místě, případně i použity neporušené šablony na jiných místech. Nové šablony byly vyrobeny jako přesné rozměrové kopie a položeny podle původního zdokumentovaného schématu. Na závěr byla provedena umělá patinace nových měděných plechů, což zajistilo jednotný vzhled střechy.

VI. Stavební program

Nejdéle probíhající stavbou je **Rekonstrukce bývalého Ústavu šlechtičen**. Do konce roku 2002 bylo dokončeno celkem 5 dílčích etap, které umožňují realizovat celkovou rekonstrukci paláce při zachování stávajících provozů. Autorem projektu je ateliér DaM s. r. o. (arch. Petr Malinský), jednotlivé etapy realizovaly firmy Metrostav, a. s., Archatt s. r. o. a ing. Václav Sekyra. V průběhu rekonstrukce byly upraveny prostory suterénu a dvou nadzemních podlaží pro administrativní potřeby Kanceláře, Správy a Útvaru ochrany prezidenta, včetně potřebného zázemí. Dále bylo vybudováno nové pracoviště restaurátorských ateliérů a moderní depozitáře obrazů a textilních sbírek. Do nových prostor, s dostatečným zázemím pro ukládání archeologických nálezů, se přemístilo detašované pracoviště Archeologického ústavu AV.

V celé řadě místností byla odhalena a restaurována historická výmalba, pocházející z různých časových období. K nejcennějším částem paláce patří barokní kaple Neposkvrněného početí Panny Marie s kompletně zachovanou freskovou výzdobou všech stěn i stropu. Z exteriérových úprav byla zatím pozornost věnována prostoru jižního parkánu a dvěma vnitřním dvorkům. Rekonstrukce bude pokračovat i v následujících letech, její tempo bude záviset především na finančních možnostech Správy.

Nejostřeji sledovanou stavbou roku 2002 byla nepochybně **rekonstrukce části středního a západního křídla Nového paláce**. Autorem architektonické koncepce je arch. Bořek Šípek, stavbu realizovala firma IPS Skanska, a. s. Realizací stavby bylo dosaženo žádoucí modernizace zázemí reprezentačních prostor v západním a středním křídle, které jsou nejintenzivněji využívány pro společenské, reprezentační a protokolární akce. Požadavkem bylo zvýšení kapacity šatnového provozu a jeho reorganizace ve spojení s navrženou realizací nového vstupu do středního křídla a navazujícího schodiště do 1. patra, dále modernizace a rozšíření sociálního zázemí pro Španělský sál, Rudolfovu galerii, Novou galerii a Nové salony. Samostatným problémem, bez něhož by nebyly možné ostatní úpravy, bylo nové provozní a dispoziční řešení a celková modernizace provozu kuchyně a jejího zázemí ve středním křídle.

Kromě realizace staveb probíhala také intenzivní činnost směřující k přípravě nových stavebních akcí pro další léta. V roce 2003 by měla především pokračovat další etapou rekonstrukce Ústavu šlechtičen. Projektově se připravuje celková rekonstrukce rezidence v Královské zahradě tak, aby mohla opět sloužit pro bydlení hlavy státu. Pro realizaci v příštích letech je projektově připravena 2. etapa rekonstrukce komunikací v areálu zámku v Lánech.

Mimo přípravy konkrétních stavebních akcí byla průběžně zajišťována odborná činnost, nutná z dlouhodobého hlediska pro řádnou péči o areál Pražského hradu. Pokračovalo především pořizování dalších etap podrobného zaměření objektů, průběžné doplňování digitální mapy území Pražského hradu, pasportizace a následné měření statických poruch ve vybraných objektech. Byly objednány průzkumy a studie k akcím, připravovaným v dlouhodobější perspektivě, dále studie k řešení vodohospodářské problematiky území Pražského hradu a drobné projekty a technická pomoc pro akce stavebních oprav a údržby.

Činnost architekta Hradu

Odbor architekta Hradu se stejně jako v předchozích letech zabýval architektonickou a technickou supervizí a spolupracoval jak při přípravě a zpracování projektové dokumentace, tak i při následném provádění staveb s ostatními složkami Správy v areálu Pražského hradu a zámku Lány.

Významnou činností Odboru architekta bylo i vytváření dlouhodobých koncepcí úprav v téže lokalitě.

VII. ZÁMEK LÁNY

Součástí práce divize Lány je zajišťování

servisu pro prezidenta republiky a jeho

hostů na zámku v Lánech, chatě Luh

a Amálie. Pan prezident pobýval v Lánech

v roce 2002 celkem 182 dnů, což představuje

28 pobytů. Setkání na Amálii se konalo 4x.

Na chatě Luh byli 2x hosté z ČR a probíhalo

zde i školení pracovníků Správy. Jednání

VIZE 97 bylo v Lánech celkem 5x.

V rámci stavební údržby byla provedena oprava skleníků v zahradách za 1,8 mil. Kč a oprava chaty Luh za 400 tis. Kč.

V Lánech proběhly tyto společenské a pracovní akce:

15.3.2002	Thálie
13.6.2002	rozloučení s poslanci Parlamentu
20.6.2002	rozloučení s vládou – večeře
29.6.-4.7.2002	návštěva delegace Dalajlámy
12.11.-13.11.2002	jednání Senátu ČR
21.11.2002	oběd NATO – manželky prezidentů

Úsek prádelny vypral, vyžehlil celkem 44 813 kg prádla. K poklesu došlo u zakázek pro Pražský hrad. Zakázky pro ostatní instituce jako Úřad vlády, zámek Lány, praní za hotové a faktury mají zvyšující se trend.

V roce 2002 bylo nakoupeno potravin za	538 080,50 Kč
spotřebováno za	480 707,30 Kč
zásoby k 31.12.2002	120 313,90 Kč

VIII. ZAHRADY

**Divize zahrad má dva základní úkoly své
činnosti. Jedním je péče o bezmála 30 ha
zelených ploch na Pražském hradě
a druhým produkce rostlin potřebných
pro reprezentativní výzdobu Hradu.**

K zajištění květinové výzdoby Pražského hradu slouží Divizi zahrad venkovní pěstební plochy a tři skleníky. Ve skleníkovém komplexu v Lumbeho zahradě se pěstují převážně květiny pro řez, hrnkové kvetoucí rostliny, asparágus a jsou zde zimovány vavříny, používané pro výzdobu reprezentačních prostor, sloužících k pořádání kulturních a společenských akcí, jak Správou či Kanceláři, tak subjekty externími – při komerčních akcích.

Druhým a historicky nejstarším je Empírový skleník, stojící u severní hradební zdi Královské zahrady. Zde se pěstují rostliny dekorativní listem, převážně menšího vzrůstu a na zimu se zde ukládají vzrostlé palmy, které ve vegetačním období zdobí hradní nádvoří a vstup rezidenční vily v Královské zahradě. Nejmladším a současně moderně a nezvykle pojatým skleníkem je Oranžerie od arch. Evy Jiříčné, stojící na severní hraně dolního Jeleního příkopu. Slouží k pěstování a regeneraci pokojových rostlin zdobných listem, převážně středního a vyššího vzrůstu. Jeho západní sekce je koncipována reprezentativně a jsou zde soustředěny nejvzácnější exempláře rostlin, tvořících „hradní“ botanickou sbírku.

Mezi intenzivně udržované zahrady, a to kmenovými zaměstnanci, patří zahrada Královská, Jižní zahrady (Na Valech, Rajská a Hartigovská), zahrada Na Baště a v neposlední řadě střešní zahrada na terase Jízdárny, spolu s vegetací v ulici Jelení a na Mariánských hradbách. Plochy s extenzivní údržbou jsou (převážně pro obtížnou dostupnost hradních příkopů) zajišťovány externími zahradnickými firmami. Součástí údržby tzv. Bažantnice na severním předpolí Pražského hradu, je kvalitní péče o historický ovocný sad, Císařský rybník a přilehlé louky, sloužící jako letní koncertní plocha.

Spolu se zahradnictvím na zámku v Lánech, je Správa soběstačná ve výzdobě Pražského hradu. Pouze při zajišťování velkých státních návštěv se ještě rostlinný materiál dokupuje a při takových příležitostech byla šikovnost hradních zahradníků a dekoratérů nejednou velmi vysoko oceněna. Součástí servisu pro Kancelář a Správu je také zajištění vazby kytic a věnců pro slavnostní a pietní účely.

IX. NÁVŠTĚVNICKÝ PROGRAM

V roce 2002 značně vzrostl počet platících návštěvníků, způsobený zavedením sezonního placeného provozu ve Zlaté uličce.

1307637 návštěvníků uhradilo vstupné do objektů v celkové výši 154 073 010 Kč.

Průvodci Pražského hradu poskytli bezplatné služby 156 skupinám hostů Kanceláře,

Vojenské kanceláře a Správy, za placený výklad návštěvníkům Pražského hradu bylo uhrazeno celkem 937581 Kč.

Pracovníci oddělení turistického ruchu rovněž zajišťovali 24 placených natáčecích a fotografických akcí, za které bylo uhrazeno celkem 1 031 250 Kč.

Do zámeckého parku v Lánech přišlo v sezoně 28 923 návštěvníků, kteří zaplatili vstupné v celkové výši 239 225 Kč.

Příjmy z turistického provozu jsou hlavním zdrojem příjmů Správy. V roce 2002 se na jejich výši pozitivně odrazilo rozhodnutí zahrnout areál Zlaté uličky s Daliborkou do placené zóny. Prudký propad návštěvnosti našeho hlavního města v důsledku povodní, který se logicky promítl i do počtu návštěvníků Pražského hradu, byl tak kompenzován právě nárůstem těchto nových příjmů.

Rozšíření nabídky zřízením tří návštěvníckých okruhů A + B + C a zpoplatnění Zlaté uličky se rovněž příznivě odrazilo na celkovém počtu platících návštěvníků. Z odhadovaných pěti milionů, které každoročně projdou Pražským hradem, činil v roce 2002 počet platících 1 307 637. Ve srovnání s předchozím rokem 2001 to představuje nárůst 274 505 návštěvníků, způsobený především prodejem vysokého počtu vstupenek ve Zlaté uličce.

V rámci zlepšení služeb byla rozšířena síť pokladen, což zrychlilo prodej vstupenek do objektů. Pokladny jsou postupně vybavovány termotransferovými tiskárnami, které umožňují zrychlený tisk vstupenek (1 vteřina) a jejich snadné a rychlé oddělování, to vše s cílem minimalizovat čas strávený nákupem.

Od 16. 3. 2002 byl rovněž instalován software pro centrální shromažďování a vyhodnocování dat v návštěvníckých objektech a ve výstavních prostorách. Tím bylo umožněno průběžné sledování návštěvnosti a výše tržeb v jednotlivých pokladnách. Na základě získaných údajů lze nyní denně sledovat vytížení jednotlivých pracovišť a následně provádět operativní přesuny pracovníků, tisknout sestavy a exportovat výsledky do databázového souboru.

Průvodci Pražského hradu jsou k dispozici denně (kromě pondělí), jejich služeb využili návštěvníci jak z České republiky (zvláště je třeba zdůraznit spolupráci se školami), tak ze zahraničí. Působili při akcích pořádaných Kanceláří a Správou, připravili a realizují oblíbené tematické vycházky v mimosezonním období, organizovali přednášky a praktické instruktáže pro účastníky kursu PIS k získání licence k průvodcovské činnosti na Pražském hradě. Díky jejich odbornému výkladu při jarním a podzimním Dni otevřených dveří si návštěvníci odnášeli nezapomenutelné zážitky.

Kustodní služba ve všech objektech byla v sezoně doplněna pracovníky bezpečnostní agentury Wakkenhat. Do značné míry se tak dařilo řešit problémy návštěvníckého provozu především v katedrále sv. Víta, ve Starém královském paláci a ve Zlaté uličce. Nad ojedinělými počátečními výhradami k placenému režimu převážila výhoda zjednodušeného pohybu návštěvníků a eliminování dříve častých kapesních krádeží. Některé přetrvávající těžkosti (černí prodejci) nejsou jen problémem Pražského hradu, ale celého města, které se snaží o jejich řešení.

Informační středisko bylo otevřeno denně, poskytovalo široké spektrum informací nejen o Pražském hradu, prodávaly se zde vstupenky do objektů i na jiné akce pořádané Správou. Nově zde bylo instalováno vybavení pro úhrady platebními kartami, k dispozici je internetový kiosk (provozovaný ve spolupráci s Českým Telecomem) a hojně využívaná možnost zapůjčení audio průvodce (se společností BTI Travel Service).

Pracovníci oddělení turistického ruchu se zúčastnili specializovaných veletrhů cestovního ruchu, kde měli příležitost informovat odborníky i širokou veřejnost o nových možnostech při návštěvě Pražského hradu (GO, Holiday World, incomingový workshop MADI), spolupracovali s Českou centrálou cestovního ruchu a profesními institucemi (asociace cestovních kanceláří ACK a AČCKA, Asociace průvodců a Sdružení průvodců, Asociace turistických a informačních center), úzké kontakty udržovali s Pražskou informační službou. Aktivní spolupráci s českými i zahraničními médii přispěli k pravdivému obrazu o Pražském hradu i hlavním městě zvláště v období po srpnových povodních.

X. VÝSTAVNÍ PROGRAM

Mimořádnou událostí roku se stalo otevření dlouhodobé expozice Africké umění v Letohrádku královny Anny. Její vznik umožnil velkorysý dar soukromého sběratele Rainera Kreissla Správě Pražského hradu. Instalace afrických plastik má v mnoha směrech unikátní charakter. Rainer Kreissl je nevšední osobností dnešní doby nejen v měřítku naší země, ale Evropy vůbec.

Jeho rozsáhlá sběratelská činnost byla završena několika velkými dary České republice.

Otevření výstavy Africké umění se zúčastnil prezident republiky Václav Havel, aby osobně tak významnému mecenáši poděkoval.

Této odborné i společensky významné akci předcházela expozice s názvem **Jan Kupecký, mistr barokního portrétu, 1666–1740**. Výstava děl vynikajícího malíře, k jehož odkazu se hlásí vedle Čech i Slovensko, Maďarsko, Itálie, Rakousko a Německo – tedy země, ve kterých Kupecký dlouhodobě žil a pracoval – byla připravena ve spolupráci se Suermondt-Ludwig Museum v Aachen. Jako výsledek mnohaleté badatelské práce ji představil prof. Eduard Šafařík, přední evropský znalec Kupeckého díla, žijící již mnoho let v Římě. Význam této výstavy, konané v Císařské konírně, podtrhla i záštita prezidenta republiky Václava Havla.

V jarních měsících proběhla v Tereziánském křídle Pražského hradu výstava angažovaného současného umění **Politik-um/New engagement**. Mnoho umělců prožívá velmi intenzivně dobu a místo, ve kterém žijí a reagují svojí tvorbou na problémy ve společnosti. Umělecká reakce patří po celém světě vedle dokumentárního filmu a publicistiky k důležitým kritice politické kultury. Po roce 1989 byla tato výstava, na které představilo své práce 28 umělců z 8 zemí celého světa, první svého druhu v České republice. Byla uspořádána ve spolupráci s Nadací pro současné umění Praha.

V Rothmayerově sále bylo na přání prezidenta Václava Havla od konce léta do ledna 2003 instalováno velké obrazové panó autora Bedřicha Dlouhého s názvem **Autoportrét II 1999–2002**.

V Jízdárně Pražského hradu byla společností GEMA ART uspořádána výstava **Jiří Sopko** a v suterénu Letohrádku souběžně výstava **Karla Nepraše**.

Politicky angažované téma – věčný exodus lidí – měla i výstava **Útěk a exil** pořádaná v Císařské konírně v letních měsících Úřadem vysokého komisaře pro uprchlíky při OSN se sídlem v Praze. Téma hluboce zajímá prezidenta republiky Václava Havla a jeho velká osobní zainteresovanost tímto směrem, byla důvodem pro to, že byla ze všech evropských metropolí oslovena právě Praha, aby výstavu uspořádala. Tragédie lidských osudů zde byla představena v dílech umělců od středověku až po současnost.

Podzim na Pražském hradě byl ve znamení výstavy **Bořek Šípek, Designnomad**. V románském podlaží Starého královského paláce byla ve volně pojaté instalaci předvedena především sklářská tvorba, ale i nábytkový design a další užité umění významného architekta a designéra, jenž se stal v období prezidentského mandátu Václava Havla architektem Pražského hradu.

Praha se stala celoživotní láskou a předmětem zájmu fotografa, který ji na černobílých i barevných fotografiích velkých formátů představil na výstavě **Jiří Všecka – Pražský chodec**. Záběry architektury, ale především atmosféry a života lidí dokládají jeho důvěrnou znalost města. Výstava byla uspořádána k životnímu jubileu autora.

Závěr roku byl i tentokrát věnován dětem na výstavě **Česká loutka**. Záměrem autorů bylo představit loutky jako umělecký artefakt. V tomto duchu se nesla i moderní instalace celé expozice pojatá v ryze konstruktivistickém stylu. Autorský tým brněnských odborníků, věnujících se profesionálně loutkovému divadlu, tvořili Jaroslav Blecha a Pavel Jirásek, scénografka Marie Jirásková řešila architektonické pojetí.

Pražský hrad hostil v jarních měsících i projekt evropského významu, jehož pořadatelem v České republice bylo Národní muzeum v Praze. Výstava s názvem **Střed Evropy kolem roku 1000**, kterou vytvořili přední odborníci z Německa, České republiky, Polska, Maďarska a Slovenska byla instalována ve Starém královském paláci. Jak název napovídá, představila na zcela unikátním archivním, knihovním, archeologickém a dalším materiálu konstituování evropských států a politickou situaci před tisíci lety. Výstava se předtím konala již v Budapešti, v Berlíně a v Mannheimu a z Prahy putovala dále do Bratislavy.

Celkový výstavní program Pražského hradu doplňovaly ještě fotografické výstavy pořádané Galeríí Leica spol. Amadeus Prague s. r. o. ve výstavní síni Nejvyššího purkrabství, volné instalace soch Jiřího Kačera v Královské zahradě, představení prací absolventů English College Prague a předvedení rozsáhlé kolekce velikonočních kraslic spojené s ukázkou jejich zdobení v kapli sv. Kříže.

Přehled návštěvnosti jednotlivých výstav je uveden v samostatné tabulce, která je součástí přílohy výroční zprávy.

XI. PŘÍPRAVA STÁLÉ EXPOZICE PŘÍBĚH PRAŽSKÉHO HRADU

V naší zemi není jiné místo podobného významu, jaký má pro historii České republiky Pražský hrad – jeho areál je národní kulturní památkou názorně dokumentující více jak tisíciletý vývoj architektury i spojení s našimi národními dějinami vyvěrajícími z mytického dávnověku.

architekti ze studia DaM, s. r. o. P. Malinský, P. Burian a M. Pokorný, fotografové J. Prokop a L. Fuxa, scénárista a režisér filmu P. Koutecký a produkční J. Krása, zástupce zhotovitele interaktivních programů a CD-ROMu M. Kraus ze Studia Barrandov, a. s.

Protože trvalá výstava přibližující Hrad a jeho historii českým a zahraničním návštěvníkům zatím chybí, rozhodla Správa Pražského hradu v roce 2001 o uspořádání této expozice, a to v linii dřívějších projektů, jakým byla např. výstava Deset století architektury. Termín otevření byl stanoven na duben 2004.

Stálá expozice Příběh Pražského hradu je od počátku ve svém umístění, záměru i obsahu koncipována s cílem Hrad představit a otevřít široké veřejnosti. Díky nezvyklému rozsahu témat a dostupných informací přinese množství faktických údajů i zábavy. Snahou autorů a pořadatelů je nalákat návštěvníky k tomu, aby si tento „příběh“ přišli prožít třeba i několikrát.

Práce na projektu stálé expozice byly zahájeny v lednu 2002 prvním setkáním komisariátu výstavy, tvořeného vědeckými pracovníky (E. Fučíková – hlavní konzultant, J. Frolík, J. Maříková-Kubková, M. Bravermanová, K. Benešová, P. Chotěbor, M. Suchý, M. Halata, Z. Lukeš, I. Muchka) z řad historiků umění a architektury, k nimž postupně přibývali další odborníci v různých oblastech, např. autor grafického designu výstavy R. Novák, tvůrce dětského programu J. a M. Svobodovi,

Samotná expozice bude tematicky rozložena do čtyř vzájemně informačně i komunikačně propojených oddílů: Příběh Pražského hradu – základní expozice celého projektu se bude zabývat vývojem areálu od prehistorie až po současnost. Expozice bude umístěna v prostorách gotického podlaží Starého královského paláce a objeví se zde modely Pražského hradu vždy v příslušných etapách vývoje, jež doplní dobové památky a sbírkové předměty s mnoha „nej“: nejstarší, nejzácenější, nejdražší, nejobyčejnější i nejtajemnější. Na stejném podlaží Starého královského paláce bude tato základní trasa doplněna tematickými odbočkami – vlastními Příběhy – podrobně rozpracovaná témata představí například Příběh církve, Příběh českých patronů, Příběh vzdělanosti či Příběh katastrof. V románském podlaží bude umístěno Lapidárium – jedná se o instalaci architektonických fragmentů staveb z Pražského hradu, která by měla doplnit obraz nejstarších fází dějin Hradu až po dostavbu katedrály sv. Víta a stala by se jakousi trojrozměrnou učebnicí architektonických prvků a slohů hradních staveb. Poslední část umístěná v Tereziánském křídle bude prezentovat systematicky a chronologicky zpracovanou historii Pražského hradu, jež by se měla stát základem návštěvy odborné veřejnosti a především doplňujícím článkem výuky dějepisu či vlastivědy pro žáky základních škol či studenty škol středních.

Záměrem celého projektu je představit Hrad ze všech stran i úhlů pohledu a poskytnout tak návštěvníkům co nejvíce rozličných informací, které mu pomohou nalézt nový, bohatší vztah k této jedinečné památce a její historii. Tento cíl sleduje také program pro dětské návštěvníky či skupiny žáků a studentů různých škol – na děti budou čekat speciální prohlídky s téměř detektivním charakterem.

V rámci expozic budou připraveny doprovodné interaktivní programy, prostorové počítačové modely, zvukový doprovod a videoprogramy. Expozice se tak neomezí na strohou prohlídku hradních prostor a vystavených exponátů, ale bude se snažit vtáhnout návštěvníky do „příběhu“ co nejvíce. Dále bude natočen přibližně hodinový filmový dokument, vyprávějící o proměnách Pražského hradu, a bude vydán CD-ROM obsahující množství digitálně zpracovaných informací. Nejvýpravnejším článkem projektu bude rozsáhlá publikace, jejíž obsah tvoří mozaika stovky příběhů z hradního prostředí, zákulisí i faktické historie, každý z nich doprovází mnoho uměleckých fotografií i ilustrací.

Celkový rozpočet na přípravu a provozování stálé expozice byl stanoven na 43 milionů korun.

XII. HUDEBNÍ PROGRAM

Počínaje rokem 1990 se Pražský hrad,
po více než čtyřech desetiletích, začal
otevřít znovu široké veřejnosti. Správa
v rámci tohoto procesu deklarovala, že tak
chce učinit prostřednictvím kvalitních
kulturních projektů různých oborů a žánrů.
Jedním z logických akcentů se stala
profesionálně vedená hudební nabídka.

Sedmý ročník Strun podzimu byl ročníkem zatím nejúspěšnějším. Devět koncertů bylo rozčleněno do tří tematických řad, *Osobnosti klasické hudby*, *Crossover* a *Hradní inspirace*, z čehož posledně jmenovaná byla festivalovou novinkou. Výčet umělců obsahoval taková jména jako Jacques Loussier, Miroslav Vitouš, Sharon Kam, Ivan Moravec, Roby Lakatos, Eva Urbanová, Jiří Bárta, Petr Wagner, sestry Pekinelovy, Dan Bárta. Sedm koncertů bylo zcela vyprodáno dlouho před datem jejich konání, koncert Dana Bárty v Románském podlaží Starého královského paláce musel být dokonce reprizován. Novým, premiérovým, pro hudbu objeveným prostorem byla v tomto ročníku Obrazárna. Mimořádným zážitkem byla vizualizace zahajovacího koncertu v bazilice sv. Jiří, jejímž autorem byl Bořek Šípek. Rok 2002 byl rovněž prvním festivalovým rokem, kdy byl nabídnut návštěvníkům standardní abonentní servis a setkal se s mimořádným ohlasem. Struny podzimu se v roce 2002 staly členem Asociace mezinárodních hudebních festivalů České republiky a stanuly tak rovnocenně po boku tak renomovaných českých festivalů, jakými jsou např. Pražské jaro, Smetanova Litomyšl či Janáčkovy Hukvaldy.

Mezinárodní hudební festival Struny

podzimu je klíčovým pilířem hudebního programu Hradu. Je vystavěn na pozitivních předpokladech, které devadesátá léta přinesla:

- Festival navazuje na tradici provozování kvalitních hudebních programů spjatých s působením prezidenta T. G. Masaryka. V rámci „Masarykova hudebního salonu“ účinkovali od roku 1918 na Pražském hradě a v Lánech nejvěhlasnější čeští umělci své doby – České kvarteto, Jarmila Novotná a také Ema Destinová.
- Festival využil unikátní příležitost ctít tradici „progresivně“. S veškerým respektem k tradici začal systematicky odhalovat inspirační potenciál Pražského hradu, který se projevuje přílivem projektů a skladeb určených k exkluzivnímu provedení na Pražském hradě.

Termínovým protipólem, ale i dramaturgickým doplňkem festivalu je tradiční **Dubnový recitál**, druhý z pilířů hudebního programu Správy. Na řadu úspěšných předchozích vystoupení Gidona Kremera, Ivana Moravce, Johna Lilla, Cecila Taylora, Pietera Wispelweye a Miroslava Vitouše navázal v roce 2002 neméně úspěšně francouzský jazzový houslista Didier Lockwood. Jazzový klub, ve který se proměnila pro tuto příležitost Jízdárna a brilantní výkon sólisty fascinoval celý vyprodaný sál.

Mozaika hudebních hradních produkcí je systematicky doplňována o další projekty, které zvyšují pestrost a atraktivnost Hradu pro pravidelné i nahodilé návštěvníky. Řada z nich je rovněž pořádána pravidelně, některé v koprodukční spolupráci s dalšími pořadateli. V roce 2002 to byl zejména festival etnické hudby **Respect**, **Promenádní koncerty** či vystoupení **Morgan State University Choir** v katedrále sv. Víta.

XIII. DIVADELNÍ PROGRAM

Od 28. 6. do 7. 9. 2002 ožilo

Nejvyšší purkrabství Pražského hradu

už šestým ročníkem

Letních shakespearovských slavností.

Myšlenku oživit krásné hradní prostory a přilákat do nich lidi, vyslovil začátkem 90. let prezident Václav Havel. Divadelní festival pod širým nebem jeho ideu důstojně naplnil – prezident mu také už dvakrát udělil svou osobní záštitu.

Novinkou loňského ročníku Slavností byla premiéra **Král Leara** v novém překladu Martina Hilského. Režie se ujal slovenský režisér a herec Martin Huba, v titulní roli se představil **Jan Tříska**. Rozhodujícím partnerem Slavností byla již třetím rokem finanční skupina PPF, která festival podporuje nejen hmotně, ale i ideově.

V rámci Letních shakespearovských slavností 2002 na Pražském hradě se uskutečnilo celkem 59 představení, z toho se 42x hrál Král Lear, 11x Marná lásky snaha a 3x Kupec benátský a Komedie masopustu. Představení zhlédlo celkem cca 27 tisíc diváků. Nejvíce diváků vidělo Král Leara – více než 23 tisíc. V průměru navštívilo jedno představení asi 458 diváků, největší návštěvnost měl Král Lear (v průměru 549 diváků na představení), který byl téměř vždy vyprodán.

XIV. SPOLEČENSKÝ A VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Činnost obchodního oddělení Programové

divize Správy jako v letech minulých

spočívala v zajišťování akcí kulturního,

vzdělávacího nebo společenského

charakteru. V souladu se zřizovací listinou

poskytovalo obchodní oddělení služby

Kanceláři, zejména u akcí většího rozsahu.

V roce 2002 se na Hradě uskutečnila řada

významných setkání, konferencí

a mezinárodních seminářů.

Mezi ně patří zejména slavnostní zasedání České lékařské komory J. E. Purkyně, dále konference Forum 2000, zasedání British Council a zasedání Trilaterální komise. Obchodní oddělení se rovněž podílelo na zajištění kulturních akcí – slavnostní zahájení mezinárodní výstavy Střed Evropy kolem roku 1000, koncerty pořádané Českým rozhlasem 3 Vltava a také natáčení pořadu francouzské televize France 3 o Pražském hradě a činnosti Kanceláře prezidenta republiky a Správy Pražského hradu. Již tradiční spolupráce s mezinárodním hudebním festivalem Pražské jaro umožnila uspořádání koncertů festivalu v areálu Pražského hradu. Díky podpoře Správy se konalo několik dobročinných a benefičních akcí jako například koncert na podporu Tereziánského památníku, koncert ve prospěch nevidomých, akce Planeta Peru dětem, jejíž výtěžek byl předán dětským domovům a mnoho dalších charitativních akcí. Obchodní oddělení i v roce 2002 pokračovalo ve spolupráci s řadou státních institucí a organizací, pro ilustraci několik příkladů: Nejvyšší kontrolní úřad České republiky, Česká centrála cestovního ruchu, Ministerstvo kultury České republiky.

V listopadu se v Praze konalo zasedání Severoatlantické aliance, kterého se kromě členských států účastnila řada zemí usilujících o vstup nebo zemí spolupracujících. Na organizaci a zajištění těch částí programu, které se konaly na Pražském hradě, spolupracovalo s dalšími útvary Správy i obchodní oddělení.

Kromě přípravných akcí (MC Tour) se spolupráce týkala i hlavního programu. Jednalo se především o zabezpečení večere pro zúčastněné hlavy států a o závěrečnou galavečeři pro účastníky summitu. Je velmi potěšující, že práce celého týmu a také práce obchodního oddělení byla oceněna jak ze strany Kanceláře prezidenta republiky, tak ze strany Kanceláře pro přípravu summitu NATO. Tato skutečnost dokládá, že práce celého oddělení se vyvíjí správným směrem a dává předpoklady pro budoucí rozvoj.

Výnosy byly plánovány ve výši 17 000 000 Kč bez DPH. Výše plánu byla nižší než v minulých letech s ohledem na mimořádnost roku 2002. Ta byla dána nejenom summitem NATO, ale především rozsáhlou rekonstrukcí vstupních a technických prostor Nového paláce. Tato rekonstrukce znemožnila využívání nejatraktivnějších sálů Pražského hradu po dobu osmi měsíců. Převážnou část roku disponovalo obchodní oddělení pouze prostorem Míčovny a částečně Jízdárnou, jejíž zprovoznění pro společenské účely oddělení také iniciovalo.

Přes uvedená omezení se podařilo překročit plán o 10,5 % a dosáhnout celkových tržeb ve výši 22 922 000 Kč včetně DPH. K dalšímu úspěchu bezesporu patří výrazné zvýšení výtěžnosti na jednu akci, která činí 293 879 Kč včetně DPH. Tímto se podařilo dosáhnout plánovaného efektivnějšího využití prostor s ohledem na jejich památkovou ochranu. Dosažené výsledky prokázaly, že je možno památkově cenné objekty využívat šetrněji a bez ztráty úrovně celkových tržeb.

XIV. Společenský a vzdělávací program

Využití kapacit reprezentačních prostor udává následující přehled:

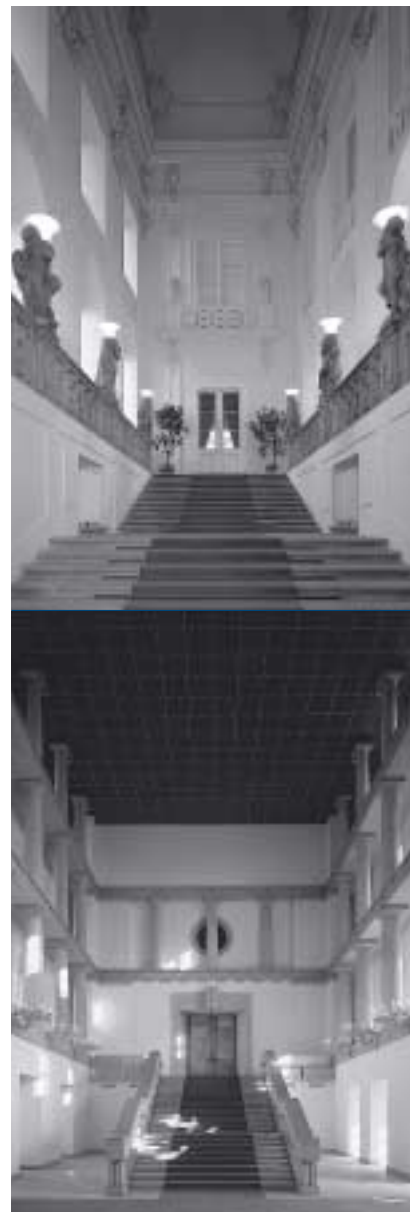
Prostor	počet dnů
Španělský sál	12
Rudolfova galerie	3
Míčovna	38
Nová galerie	1
Rothmayerův sál	2
Jižní křídlo	0
Vladislavský sál	3
Nové salony	5
Jízdárna	6
Slévárna	1

Tento přehled využití kapacit představují pouze akce zajišťované obchodním oddělením.

Protokolární akce a další akce Kanceláře nepředstavovaly v roce 2002 téměř žádná omezení pro běžnou činnost obchodního oddělení. Výjimku tvořila příprava návštěvy japonského císařského páru a příprava akcí spojených se summitem NATO. Rozsah omezení podává následující přehled:

Prostor	počet dnů
Španělský sál	14
Rudolfova galerie	14
Míčovna	5
Nová galerie	14
Rothmayerův sál	14
Nové salony	14

Analýza počtu a charakteru jednotlivých akcí by nebyla v roce 2002 relevantní vzhledem k omezené možnosti využití většiny prostor. Činnost v roce 2002 byla vedena především snahou dosáhnout plánovaných tržeb cestou zvýšené efektivity. Požadovanou efektivitu umožnil i snižující se počet stornovaných akcí, které tvořily pouze 18% veškerých objednaných akcí. Úspěchem celého oddělení je skutečnost, že v roce 2002 nevznikly žádné nesplacené pohledávky, což je velkým pozitivem oproti letům minulým.

Výsledky roku 2002 prokázaly, že obchodní oddělení je připraveno pokračovat v činnosti na vysoké profesionální úrovni, je schopno zajišťovat i nejnáročnější akce mezinárodního významu a efektivním způsobem dosahovat výnosů ve prospěch celé Správy.

Hodnocení činnosti public relations (PR)

Činnost PR programové divize se v roce 2002 soustředila na dva okruhy činností – na pravidelnou komunikaci s veřejností týkající se poskytování informací o kulturním dění na Pražském hradě a na zajištění propagace jednotlivých projektů, které Správa v minulém roce uskutečnila.

Pravidelná komunikace udržovala povědomí o kulturním dění na Pražském hradě. Jedná se o výrobu dvouměsíčních programů (tzv. „domečků“) a o jejich zosilování na stále aktualizovanou databázi médií a odborné i laické veřejnosti. Pravidelné programy byly dále pravidelně distribuovány v Praze v síti AdjustArt.

Prostřednictvím PR byla zajišťována řádková inzerce, poskytování informací o programu Pražského hradu kulturním periodikům a základní plošná inzerce v kulturních přehledech, jako je Přehled kulturních pořadů, Česká kultura, časopis 14 a Literární noviny.

Nákladové středisko PR pokrylo přípravu kampaně, mediální mix, přípravu tiskových konferencí a PR servis (včetně následného monitoringu průběhu propagace) k následujícím projektům:

Stálé expozice:

Obrazárna Pražského hradu
Africké umění – Sbirka Reiner Kreissla

Výstavní program:

Jan Kupecký, mistr barokního portréru
Bořek Šípek – Designnomad
Česká loutka

Hudební program:

Dubnový recitál
Struny podzimu 2002

Podařilo se udržet spolupráci s dosavadními mediálními partnery. Jedná se především o Českou televizi (partner Sbirky Afrického umění a České loutky) a Český rozhlas (kontinuální celoroční spolupráce zejména na Africkém umění, České loutce a Strunách podzimu). Projekty Africké umění, Struny podzimu a Bořek Šípek Designnomad získaly partnerství také v RÁDIU 1.

S deníky Lidové noviny a Metro byla navázána spolupráce ohledně propagace Obrazárny, expozice Afrického umění a České loutky. Hospodářské noviny se staly partnerem výstavy Bořek Šípek Designnomad a klub HN podpořil v propagaci Africké umění.

Dále byla uzavřena spolupráce s celou řadou časopisů: REFLEX (Africké umění a Česká loutka), TÝDEN (Dubnový recitál, Struny podzimu a Obrazárna), KVĚTY (Jan Kupecký, Africké umění a Česká loutka), ABC (Africké umění a Česká loutka), XANTYPA (Struny podzimu a projekt Bořek Šípek Designnomad), KOKTEJL (Africké umění a Struny podzimu) a HARPER'S BAZAAR a COMSMOPOLITAN (Bořek Šípek Designnomad, Jan Kupecký a Africké umění).

V oblasti venkovní reklamy byla navázána celoroční spolupráce s EURO AWK. Pro projekt Africké umění byla uzavřena spolupráce s JC DECAUX a kulturním odborem MHMP, pro Obrazárnu a Českou loutku bylo uzavřeno partnerství s JU-TURN Media.

V oblasti internetu se podařilo získat IDNES jako partnera pro projekty Africké umění a Struny podzimu.

V roce 2002 se však podařilo navázat také spolupráci se zcela novými partnery. Jedná se především o nové generální partnery: IBM a EUROTTEL (Struny podzimu) a ČESKÁ SPOŘITELNA (výstava Česká loutka).

K výstavě Jan Kupecký bylo dále navázáno partnerství s UNIPETROLEM, k výstavě Bořek Šípek Designnomad partnerství s ČESKÝM TELECOMEM a pivovarem ZLATOVAR.

Pro Struny podzimu byla zajištěna podpora ze strany těchto partnerů: PRIVAT BANK, PETROF, SUPRAPHON, Ford Charouz a Hotel InterContinental.

Partnerem Afrického umění se stalo ICZ a partnerem pro technologii projektu Česká loutka se stal Philips. Podařilo se získat i partnera pro pravidelný program SPH (Special Paper) a partnera zajištění mediálního servisu (Publicis – Optimedia).

V rámci propagace a reprezentace byla připravena publikace nazvaná **10 let kultury na Hradě**, pro niž byli získáni partneři: Europapier, Magic Seven a polygrafická společnost HELMA

Pro hlavní činnost byl zajištěn základní komunikační servis (včetně tiskové konference 5. 3. 2002) ke zvýšení vstupného na Pražském hradě.

XV. EDIČNÍ PROGRAM

V průběhu roku 2002 pokračovalo oddělení marketingu a prodeje v úsilí o vybudování sítě prodejen s upomínkovými předměty, kde by se lépe uplatnilo zboží, které Správa v průběhu uplynulých deseti let vyrobila a které zatím víceméně nečinně leželo v prostorách centrálního skladu publikací pod Jízdárnou. Vzhledem k tomuto záměru oddělení chtělo především získat prodejnu v průchodu ke Katedrále, která je z obchodního hlediska tím nejvíce strategickým místem a kromě toho je propojena s Informačním střediskem. Se stávajícím nájemcem ale byla uzavřena nová smlouva (do září 2003) a tím byl vymezen další čas k vypracování přesvědčivého projektu fungování takého obchodu ve „správě Správy“.

Práce centrálního skladu

Práce centrálního skladu byla v průběhu roku 2002 ovlivněna několika závažnými a ve svém důsledku omezujícími faktory. Navzdory tomu se zintenzívil pohyb skladových zásob.

- a) v rámci stavebních úprav musel být vystěhován v březnu příruční sklad v západním křídle a během jednoho týdne bylo ručně přesunuto zboží o váze cca 8 tun
- b) díky stěhování proběhla mimořádná inventura, která vyřadila sklad na několik týdnů z normálního provozu
- c) ve skladu pod Jízdárnou byl kvůli havarijnímu stavu topení zaveden od března až do června mimořádný režim
- d) od srpna do září probíhala rekonstrukce topení, což opět ztížilo práci ve skladu a následně celou prodejní činnost, neboť kvůli hmotné odpovědnosti za uskladněné zboží byla po celou dobu prací nutná nepřetržitá přítomnost skladníka
- e) vzhledem k pronajmutí Jízdárny cizímu subjektu od konce září až do ledna 2003 (za účelem pořádání výstavy) byl omezen přístup do skladu
- f) pro zlepšení podmínek práce ve skladě byly zakoupeny dva paletové vozíky a dva rudly (jeden pro přepravu nákladu po schodišti)

Prodejní činnost

V souvislosti s dlouhodobým strategickým plánem a s aktuálním rozhodnutím ředitele Správy o snížení skladových zásob byla učiněna tato opatření:

- a) zřízení vlastní prodejny SPH v zadní části kaple sv. Kříže a zajištění stabilního prodeje pomocí obstaravatelské smlouvy se spol. NAGA
- b) zlepšení podmínek pro prodej zboží Správy v provozovně Prag Art Collection
- c) prezentace ediční činnosti Správy na veletrhu Svět knihy 2002 a provoz prodejního stánku
- d) připravení podkladů pro odpis neprodejného zboží
- e) zřízení prodejního místa v Informačním středisku
- f) zřízení prodejního místa u pokladny ve Zlaté uličce
- g) zpracování projektu na rozšíření Informačního střediska, jehož součástí bude prodejna publikací a upomínkových předmětů (v současném skladu koberců)
- h) efektivizace zásilkového prodeje
- i) zmapování výhodnosti distribučních smluv
- j) uspořádání Setkání dětských přátel Pražského hradu
- k) prodej publikací na Dni otevřených dveří (v květnu a v listopadu)
- l) organizace předvánočního prodeje (katalogy a plakáty z výstav pořádaných na Hradě v uplynulém desetiletí) spojeného s výstavou

Publikační činnost

Díky rozhodnutí ředitele Správy (o snižování skladovaných zásob) byla na začátku roku 2002 pozastavena výroba dalších publikací, což ve značné míře ovlivnilo plnění vytyčených edičních úkolů. Byly dokončeny práce jen na těch knihách, které již byly v tisku. Nadále pokračovaly přípravné práce na plánovaných titulech.

- a) tisk nového vydání brožury Reprezentační prostory (v češtině a angličtině)
- b) dotisk letáčků pro odd. turistického ruchu – plánek a informace
- c) příprava informačních skládaček o Pražském hradě v italské a japonské verzi
- d) finální práce na brožuře Zahrady Pražského hradu
- e) čtyři čísla bulletinu Čtvrtletník
- f) soustavná příprava CD-ROMu Pražský hrad
- g) jazyková redakce katalogu Africké umění
- h) redakce nového vydání Podrobného průvodce Pražským hradem
- i) příprava a tisk prvních tří svazků edice FRAGMENTY (Zdi, Okna, Dveře) v české a anglické verzi
- j) příprava dalších třech svazků edice FRAGMENTY (Podlahy, Stropy, Voda)

XVI. PROVOZ

Provoz objektů

Opravy a údržba

Nákup a movitý majetek

Energie

Doprava

Počítačové a telefonní sítě

Spisová služba

Fototéka Pražského hradu

Archiv Pražského hradu

Řízení lidských zdrojů

Ostatní služby

Provoz objektů

Zabezpečování řádného provozu celého areálu Pražského hradu je věcí mimořádně náročnou, ale zejména – v podmínkách národní kulturní památky a současně sídla prezidenta republiky – mimořádně zodpovědnou. Charakter místa určuje, že provoz musí být vždy a za každých okolností zajištěn, a to v nejvyšší kvalitě a s patřičnou spolehlivostí. Na rozdíl od jiných obvyklých hradních či zámeckých prostor, tak jak je známe jako turisté, se v případě Pražského hradu jedná o památku, v níž probíhá plný provoz protokolárních, reprezentativních, společenských a kulturních akcí, stejně jako běžný kancelářský provoz všech výše uvedených úřadů a institucí.

Využívání reprezentačních prostor Hradu patří k nejnáročnějším provozním úkolům, které Správa zajišťuje. Je třeba, aby o všechna umělecká díla, kterými jsou prostory vybaveny, bylo řádně pečováno, aby po celou dobu byly instalovány v prostředí, které jim maximálně vyhovuje. Průběžně je zajišťován odborný dohled a restaurátorská péče o prostory samotné i všechna umělecká díla, a to prostřednictvím restaurátorských ateliérů Pražského hradu a za vydatné podpory Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky.

Běžný provoz je třeba zajišťovat i ve všech ostatních prostorách, jako jsou pracovní prostory prezidenta republiky, Kanceláře, ale i v ostatních, svěřených do nájmu jiným subjektům. Nelze však opomenout nezbytnost zajištění provozu – bezpečného, plynulého a patřičně důstojného – ve všech venkovních prostorách Pražského hradu. Jedná se i o provoz na všech nádvořích a ostatních prostorách Hradu. Dokončená výdlažba náměstí U sv. Jiří pomohla ke zklidnění provozu na hradních nádvořích a stala se i odbornou veřejností ceněnou součástí hradních staveb. Významnou stavební akcí, o níž se lze dočíst na jiném místě této zprávy, byla rekonstrukce středního a západního křídla Nového paláce. Stavba probíhala jen s minimálním omezením turistického provozu a plynulosti běžného chodu Hradu. Přesto se jednalo svým rozsahem o stavbu mimořádnou. Výsledkem pak byl nejen zdařilý průběh konání summitu NATO na Pražském hradě, ale úpravy trvalé hodnoty, které provoz v reprezentačních prostorách Hradu doplňují o přiměřeně důstojné zázemí.

Oproti minulým letům se poněkud zlepšila dopravní situace ve vnitřním areálu Hradu. Jeho nádvoří postupně přestávají být běžným parkovištěm a vjezd na ně je regulován přísnými předpisy. Přesto není situace v této oblasti zcela ideální a trend k naprosté minimalizaci vjíždějících vozidel bude pokračovat.

Na komplexním zajištění provozu Pražského hradu se podílejí jednotlivé útvary Správy, speciální pracoviště, či celá řada jednotlivců. Byť se nejedná o lehký úkol, a zajištění provozu v tak složitých podmínkách s sebou přináší řadu běžných každodenních problémů, lze konstatovat, že provoz na Pražském hradě fungoval tak, že všichni návštěvníci a uživatelé mohli být spokojeni.

Opravy a údržba

Stavební opravy a údržba

V roce 2001 byla zahájena rozsáhlá, věcně i časově náročná, oprava kamenného pláště obou románských věží baziliky sv. Jiří. V roce 2002 byla završena oprava jižní věže, přičemž lze konstatovat, že vynikající práci odvedli kameníci při výměně poškozených kvádrů, opravách spárování a zpevnění povrchu zdiva. Uvnitř vrcholu věže byl instalován systém ocelových táhel kotvících vrcholový kříž. Dále byly obnoveny nátěry dřevěných konstrukcí a žaluziových oken, bylo provedeno nové oplechování z olověného plechu a repasovány měděné hromosvody. Na věži přibily kotvy pro práci horolezců při budoucích kontrolách a opravách. Nyní, po roce a půl, opukové zdivo věže svítí opět krásou a čistotou. Obdobné práce započaly již také na severní věži. Kvádrkové zdivo vrcholu věže je rozebráno a dokončení opravy se předpokládá v roce 2004.

V rámci programu soustavné péče o katedrálu sv. Víta, se v roce 2002 pozornost soustředila na jeden z nejvíce povětrností narušených opěráků na severní straně katedrály. Povrch kamenných prvků, extrémně zatěžovaný vlhkostí, způsobil korozi ocelových kotev a destrukci kamene. Povrch se pokrývá mechy a lišejníky a některé narušené části hrozily již havárií. Po památkovém průzkumu bylo přikročeno k postupnému rozebrání cca 700 kusů zdobných prvků, jejich očištění, případnému zhotovení kopií nebo lokálním

opravám a zpětnému osazení při použití nerezových spojek zalitých olovem a ošetření hydrofobizací. K zajímavostem patří i odkrytí parléřovské maskaronové konzoly, ze které byl zhotoven dokumentační odlitek. Obnovy nátěrů kovových dveří, mříží a zábradlí grafitovou barvou ve vstupní části katedrály a drobné kamenické opravy v interiéru, jsou pouze dalším malým příspěvkem ke zlepšením vzhledu této památky.

K památkově cenným objevům došlo při restaurování tří polí klenby ve Vladislavském sále, kterou bylo možné po dlouhé době díky prostorovému lešení prohlížet zblízka.

Po podrobném průzkumu a zdokumentování následovalo čištění a barevné retušování omítek, vyplnění prasklin kamenných článků žebek olovem, zpevnění trhlin v cihelné klenbě a plošná konzervační fixace. Ze zajímavých prvků klenby byly zhotoveny odlitky a skutečný stav po opravě je zdokumentován včetně restaurátorské zprávy. Náročné práce byly provedeny v poměrně krátké době. V interiéru byly dále vyčištěny stěny na Jezdeckých schodech, kamenné lavice v sále a odstraněny stále se opakující turistické nápisy.

K technicky zajímavým opravám se řadí sanace podlahového vytápění v Jízdárně. Pomocí speciální techniky bylo vyčištěno od usazenin 2000 metrů potrubí a jeho vnitřní povrch byl ošetřen epoxidovou pryskyřicí. Nedestruktivní metoda přináší značné úspory časové i finanční, neboť není nutné bourat podlahy a vyměňovat celé topenářské rozvody.

Během celého roku pracovali řemeslníci a různé specializované firmy na mnoha dalších drobných opravách a udržovacích pracích na střeších, fasádách, dláždění, v interiérech, na půdách nebo i v podzemí, takže mnohé z těchto činností návštěvníci Hradu ani nepostřehnou.

Z prací, dokončených v roce 2002, stojí za zmínku například kamenická oprava Orlí kašny a schodiště u vstupu do Starého paláce, nástupního schodiště v Matyášově bráně, kamenného balkonu tzv. Mockerova domu č. p. 34 na Jiřském náměstí, oprava dřevěné podlahy zvonice Katedrály po pádu rozlomeného srdce zvonu Zikmund nebo velká oprava dřevěných vlajkových stožárů na I. nádvoří. Další etapou pokračovala postupná oprava spárování dlažby III. nádvoří. Opravy střež proběhly u některých objektů ve Zlaté uličce a na Starém královském paláci. Byly opraveny všechny venkovní omítky objektů a ohradních zdí na přístupové cestě z Prašného mostu do vnitřního Hradu. Při opravě a čištění omítek stěn a stropu v průchodu Matyášovy brány se nepodařilo z původní barokní omítky zcela odstranit novodobé nánosy barev. Jejich definitivní odstranění si vyžádá v budoucnu velké finanční náklady s vysokou pracností. S lepším výsledkem, ale až po vyzkoušení několika metod, které nepůsobí destruktivně na původní omítky, byly sejmuty novodobé nátěry omítek z průčelí Starého královského paláce kolem Orlí kašny. Na hospodářských objektech a objektech mimo areál Hradu se prováděly hlavně opravy krytiny střež, oplechování a opravy fasád.

Technická údržba

Zásadním předpokladem a životní potřebou pro areál Pražského hradu je správně fungující technická infrastruktura. Z řady technických oborů, jejichž provoz Správa zajišťuje, jsou samozřejmě nejpodstatnější obory energetiky, vodního hospodářství, vytápění, provozování výtahů, větrání a klimatizace objektů. Velmi důležitou provozní oblastí je rozsáhlý systém elektrické požární signalizace a elektronického zabezpečení vybraných objektů. K provozním úkolům v oblasti technické údržby rovněž přísluší péče o rozsáhlé podzemní kolektorové trasy pro vedení inženýrských sítí, k nimž patří jak štoly staré několik století, tak i kolektory, vybudované zcela nedávno.

Hlavní těžiště činnosti spočívalo v pravidelné a každodenní péči o svěřená technická zařízení, hospodárné využívání energií a ve snaze o rychlé a kvalitní služby pro všechny uživatele Pražského hradu. Pracovníci technických provozů přednostně věnují dlouhodobou a trvalou pozornost základní a drobné údržbě těchto technických zařízení, což umožňuje předcházet nákladným a v historickém prostředí Pražského hradu náročným technickým rekonstrukcím.

Jako dobrý příklad této základní provozní snahy o udržení stávajícího technického zařízení v provozuschopném stavu, může sloužit oprava ústředního cirkulového topení v Jízdárně Pražského hradu z 60. let 20. století a to s využitím nejmodernějších technických postupů.

I v roce 2002 pokračovalo řadou dílčích provozních akcí zlepšování technického stavu hradního užitkového vodovodu (vodovod je provozován Správou od ústí Libockého rybníka), což rovněž umožnilo realizovat jednu ze základních představ Správy, t.j. posílit průtok vody v Brusnici v oblasti Jeleního příkopu.

Z řady drobných akcí technické údržby lze jmenovitě uvést ty, které si svým rozsahem či mimořádným významem pro technické funkce Pražského hradu zaslouží pozornost:

- další rozšíření technologických a provozních funkcí objektů Pražského hradu, které jsou on-line sledovány a řízeny z dispečerského pracoviště v energocentru
- zlepšení stavebně technického a provozního stavu historických štol a technických kolektorů pro vedení inženýrských sítí pod Pražským hradem, vybavení těchto prostor bezpečnostním systémem uzamykání
- údržba a zlepšování technického stavu slavnostního osvětlení Pražského hradu, především v oblasti Černé věže a Tereziánského křídla Starého královského paláce
- další postupné nahrazování energeticky náročných svítidel v areálu Pražského hradu za moderní a úsporná
- úprava otopné soustavy Nového paláce včetně doplnění termoregulačních ventilů
- vybavení elektrického osvětlení Vladislavského sálu náhradními zdroji elektrické energie (v souvislosti s přípravami na summit NATO)

Bylo také zajištěno vyčištění pískovcových stěn schodiště hlavní věže Katedrály, celková finanční hodnota prací dosáhla 125 000 Kč.

Restaurátorské práce byly zaměřeny spíše na nemovité památky. Nedostatek finančních prostředků prozatím neumožňuje přímou koncepční práci v této oblasti, objekty k nezbytnému restaurování jsou vybírány především podle okamžitého stavu a potřeb. Některé rozsáhlé a finančně náročné práce jsou delší dobu odkládány, nedostává se prostředků ani na některá cyklická ošetření, která by podstatně zlepšila stav památek a prodloužila dobu mezi jednotlivými náročnějšími zásahy.

Restaurování

Listopadový summit NATO byl mimořádnou motivací pro zajištění špičkové přípravy reprezentačních prostor i nezbytného zázemí. V červenci a srpnu 2002 bylo nutné provést ve Španělském sále a Rudolfově galerii opravu zlacených štuků, vymalování, vyčištění stropních a nástěnných svítidel, včetně pozlaccovačských, řezbářských a lakýrnických prací. Údržba prostor byla provedena za 2 030 000 Kč. Sály jsou nyní důstojně připraveny na oficiální a společenské události.

Již jsme si zvykli, že standardní činnosti prováděné v běžném prostředí přinášejí na Hradě svá překvapení. Při malířských úpravách dalších prostor Hradu byly v jedné místnosti objeveny nástěnné malby z období kolem roku 1760. Fresky byly odborně odkryty a zrestaurovány, práce byly provedeny v celkové hodnotě 230 000 Kč. Místnost po úpravě působí slavnostním a reprezentačním dojmem.

Nejpozoruhodnějším zásahem po stránce průzkumu, zásahu a získaných poznatků bylo restaurování gotických náhrobků Břetislava II. a Bořivoje II. v katedrále sv. Víta. Součástí prací bylo i vyjmutí, průzkum a zpětné uložení ostatků z tumby Břetislava II., pořízeny byly též odlitky obou náhrobků a vystaveny ve Starém královském paláci. Akce se uskutečnila za finanční podpory Samuel H. Kress Foundation a World Monuments Fund, ovšem z celkové částky 691 120 Kč hradila více než dvě třetiny Správa. V chrámu sv. Víta byly dále restaurovány nástěnné malby v hrobce sv. Jana Nepomuckého, které nejsou běžnému návštěvníkovi přístupné. Socha Statečnosti ze stříbrného Janova náhrobku byla restaurována jako předzvěst nezbytného zásahu na tomto vzácném díle v nejbližších letech. Pokračovalo i restaurování pamětní desky z r. 1396, umístěné na Zlaté bráně chrámu. Po sejmutí bylo zjištěno, že její stav již neumožní návrat do exteriéru. Proto bylo rozhodnuto o pořízení kopie, která bude umístěna na původní místo a originál bude instalován v interiéru.

Přikročilo se k záchraně vzácné reliéfní sochařské výzdoby Letohrádku královny Anny v Královské zahradě. O dalším postupu se však rozhodne až po vyhodnocení obsáhlého průzkumu, který byl proveden na nejohroženějších částech výzdoby, zejména reliéfech v přízemí a zábradlí terasy v I. patře, a výsledku studia minulých zásahů. Nejvíce narušené části reliéfu byly očištěny, zpevněny a provedena dokumentace dochovaného stavu pomocí sádrových odlitků. V bezprostřední blízkosti Letohrádku byla po technicky i technologicky náročném restaurování uvedena do provozu Jarošova Zpívající fontána.

K záchranným zásahům muselo být přikročeno na sgrafitové výzdobě fasády Míčovny v Královské zahradě. Na několika místech došlo k nebezpečnému uvolňování omítky, která proto byla zpevněna přelepy. Zároveň byl dokumentován stav celého průčelí, k jehož zásadní konzervaci musí dojít v nejbližších letech.

Z obrazového fondu byly tentokrát restaurovány pouze tři artefakty. Vedle jednoho z nejrozměrnějších obrazů ze sbírek Pražského hradu, Rubensova Shromáždění olympských bohů, to např. byla nevelká Antická krajina, u které byl velmi úspěšně aplikován nový způsob čištění plátna pomocí enzymů.

Patrně nejsledovanější restaurátorskou akcí nejen na Pražském hradě byla náhrada prasklého srdce zvonu Zikmund z katedrály sv. Víta. Téměř 400 kg těžké srdce z roku 1792 prasklo v den svátku patrona chrámu. Muselo být nahrazeno novým, které bylo po náročných přípravách vykováno v dramatické době povodní v Čechách i Praze. Srdce je dílem zvonáře Petra R. Manouška, jehož zbraslavská dílna však byla vodou též těžce zasažena. Vykování srdce se proto ujala a. s. ŽĎAS ze Žďáru nad Sázavou. Zvonař P. R. Manoušek i ŽĎAS, a. s. věnovali srdce chrámu sv. Víta zdarma. Další nezbytné práce spojené s výměnou srdce sponzorsky uhradila Pražská energetika, a. s. Srdce bylo zavěšeno před svátkem českého patrona sv. Václava, na jehož oslavu se potom zvon Zikmund opět rozezněl.

V roce 2002 bylo na restaurování vydáno celkem 3 500 000 Kč, včetně prací na předmětech ze sbírek textilu, které byly prováděny v restaurátorských dílnách.

Nutný zásah vyžadovala též barokní Kohlova kašna na II. hradním nádvoří. Byla restaurována střední, bohatě sochařsky zdobená část s mísami. Materiál této části velmi trpí smáčením vodou, bylo proto provedeno zejména jeho zpevnění a obě mísy vyloženy olovem, které dokonale zabrání prosakování.

Poměrně náročné úpravy, po stránce pracnosti i finančních nároků, byly prováděny i na mobiliárním fondu. Nutno zmínit celkové restaurování velkých pohovek v Rothmayerově sále (bez čalounění) a opravu zlacení nástěnných svítidel v Rudolfově galerii. Zásadní oprava, včetně nových potahů, byla připravena a částečně i provedena – s ukončením v lednu 2003 – na rozměrných novogotických lavicích ze Staré sněmovny Starého královského paláce.

Restaurátorské dílny

V restaurátorských dílnách pokračovalo restaurování jednoho gobelínu a bylo zde provedeno i několik konzervátorských zásahů na kobercích z hradních sbírek. Pozoruhodné a po všech stránkách náročné bylo konzervování vzácných historických textilií z hrobů českých panovníků sv. Václava, Přemysla Otakara II. a Karla IV. Výsledky těchto prací, oceňované mj. i zahraničními odborníky, opět potvrdily oprávněnost vybudování těchto dílen, bez jejichž existence a specializovaného zařízení by záchrana unikátních předmětů byla jen těžko proveditelná.

Existence dílen, jejich zázemí a zabezpečení umožňuje i bezproblémové provádění prací na nejvzácnějších předmětech, které by již nebylo možno svěřit do běžné soukromé dílny. V roce 2002 tak bylo možno provádět konzervační zásahy např. na předmětech z Pokladu chrámu sv. Víta, včetně Korunovačnického kříže. Po část roku, tak jako v minulých letech, zde byl ještě před navrácením na hrad Bečov restaurován unikátní románský relikviář sv. Maura z majetku Památkového ústavu Západních Čech.

Nákup a movitý majetek

Oddělení movitého majetku a zásobování stejně jako v předchozích letech zajišťovalo téměř nepřetržitě poskytování materiálních podmínek pro Kancelář, Vojenskou kancelář a Správu a vytvářelo vhodné pracovní podmínky a prostředí pro všechny zaměstnance Hradu. Tato činnost byla zajišťována zejména v oblasti pořizování a údržby movitého majetku, nákupu běžných provozních prostředků a ostatních činností souvisejících s nakládáním s movitým majetkem..

Ve spolupráci s architektem Hradu byly nově zařízeny a upraveny další interiéry Hradu. Za zmínku stojí uvést vybavení kanceláří Archivu Pražského hradu profesionálním mobiliářem a zařízením.

Stěžejní akcí letošního roku byla rekonstrukce kuchyně v Novém paláci. Nyní je kuchyň zařízena moderní technologií s patřičnou spolehlivostí, splňující přísné hygienické normy. Rovněž se podařilo v závěru roku doplnit vzácný hradní „příborník“ o zásobu reprezentačního skla Moser v hodnotě 518 000 Kč.

Evidence a dokumentace sbírkových předmětů

V návaznosti na změnu evidence kulturních památek na Pražském hradě, uskutečněnou v roce 2001, byla prováděna úplná revize kulturních památek a sbírkových a uměleckých předmětů. Fakticky šlo o velmi náročnou fyzickou kontrolu, jejímž výsledkem bylo porovnání skutečného stavu předmětů daného charakteru s původními inventárními seznamy a dalšími administrativními záznamy, včetně odpisů. Podařilo se tak dohledat nebo identifikovat velké množství předmětů, které stály mimo majetkovou evidenci, případně upřesnit stav nedohledaných předmětů. Výsledky revize byly předány Ministerstvu kultury České republiky. Ve spolupráci s MK ČR a Státním ústavem památkové péče byly zahájeny další kroky k upřesnění seznamů kulturních památek Pražského hradu, zejména je připravován přehled předmětů, které budou navrženy k prohlášení za kulturní památky.

V roce 2002 bylo nově evidováno 6 501 inventárních čísel. Pokračováno bylo v přeznačování čárovým kódem a tímto způsobem bylo podchyceno již téměř 98 % evidovaných předmětů. Byl inovován evidenční program, zejména možností přímého tisku evidenční karty předmětu. Od Státního ústavu památkové péče byl získán program MONUMIS, který umožňuje evidenci nemovitých památek. Program byl uveden do zkušebního provozu.

Uceleně byla zpracována evidence a dokumentace fondu českých korunovačních klenotů a byly započaty práce na obdobném zpracování fondu obrazů. Do užívání byla převzata nově vybudovaná archivní místnost, kam byla přemístěna veškerá písemná a fotografická dokumentace.

V oblasti fotodokumentace sbírek došlo k podstatnému zlepšení situace zakoupením digitálního fotoaparátu, který umožňuje poměrně rychlé pořizování snímků v dostatečné kvalitě pro dané potřeby. Fotodokumentace byla rozšířena o 4 087 snímků. Do oddělení Fototéky Pražského hradu byla předána již většina negativů ke sbírkovým fondům, které byly převzaty ze zrušené fotodílny.

Uložení sbírkových předmětů

K zásadním úpravám depozitárních prostorů v roce 2002 nedošlo, i když stávající depozitáře jsou kapacitně naplněny. Pro zlepšení uložení předmětů byly podniknuty alespoň dílčí kroky v podobě budování regálů v několika prostorách a tím zvětšení úložné plochy. Je třeba nahrazovat úbytek úložných prostor, ke kterému dochází vyklizením místností nevyhovujících nebo určených k jinému uplatnění. Velmi náročná je příprava a vyklizení prostor ve Starém královském paláci, kde má být umístěna stálá expozice Příběh Pražského hradu.

Akvizice

V roce 2002 byly sbírky Pražského hradu obohaceny dvěma početnými dary ze soukromého majetku. Dr. Reiner Kreissel věnoval unikátní sbírku afrických plastik v počtu 492 položek. Obrazový fond byl rozšířen o 19 maleb českosvácarského umělce, oficiálního malíře americké NASA Ludka Peška, které věnovala manželka zemřelého autora.

Další odborné práce a úkoly

V rámci běžné odborné činnosti pokračovalo zpracování sbírkových předmětů pro potřeby evidence sbírek, zejména doplňování potřebných údajů a fotodokumentace. Značné nároky po stránce odborné i časové si vyžádala příprava a realizace výstav, ať již na Pražském hradě nebo na vyžádání dalších institucí, včetně zahraničních.

Velmi náročná byla příprava mezinárodního projektu *Evropa kolem roku 1000*, který byl tentokrát představen přímo na Pražském hradě a dále převezen do Bratislavy. Zcela zásadním podílem nebo zápůjčkou velmi cenných exponátů se sbírky Pražského hradu podílely i na dalších výstavách. V rámci projektu *Česká sezona ve Francii* to byla např. výstava *Praga Magica 1600* v Dijonu, dále *La galerie Gonzaga* v Mantově, *La Construction du Palais des Papes du XIVe au XXe siècle* v Avignonu a další. Celkem bylo realizováno 13 zápůjček domácím a 7 zápůjček zahraničním institucím s více než 110 předměty. Spolupráce nepominutelného podílu probíhá také samozřejmě na přípravách stálé expozice Příběh Pražského hradu.

Pracovníci oddělení se aktivně účastnili několika odborných seminářů a konferencí. Příspěvky jsou připravovány do tisku, stejně jako několik kapitol do připravované doprovodné publikace ke stálé expozici.

Energie

V této oblasti je směřována prvořadá pozornost k důsledné péči o bezpečný a spolehlivý provoz energetických a vodohospodářských zařízení a sítí, přičemž nedílnou součástí této péče je rovněž neustálá snaha o hospodárné využívání energií v areálu Pražského hradu a zámku v Lánech.

V oblasti elektroenergetiky dlouhodobě úspěšně provozuje oddělení technických provozů soustavu rozvoden vysokého napětí a transformačních stanic a celou distribuční soustavu rozvoden nízkého napětí, ze kterých je dodávána elektrická energie jednotlivým odběratelům této energie v oblasti Pražského hradu. Roční spotřeba elektrické energie Pražského hradu v roce 2002 ve výši 6 303 MWh je tvořena ze dvou třetin vlastní spotřebou Správy a Kanceláře, zhruba jedna třetina nakoupené elektrické energie je pak dále poskytována dalším uživatelům Pražského hradu. Počet významných podružných odběratelů elektrické energie, kterým dodává elektrinu přímo Správa je řádově několik desítek. Dle provozních možností a s ohledem na základní potřeby Pražského hradu vede uplatňovaná energetická politika ke snižování průměrné ceny základního nákupu elektrické energie od Pražské energetiky a.s. cestou

ovlivňování denního odběru elektřiny ve smyslu snižování denních a sezonních odběrových špiček v odběrových diagramech. Snaha o hospodárné využívání elektřiny se prolíná celoroční prací všech pracovníků oddělení technických provozů.

V průběhu roku 2002 pokračovala dlouhodobá postupná výměna světelně technického parku Pražského hradu. V části objektů byla vyměňována starší žárovková a zářivková svítidla za nové moderní a úsporné typy.

V souvislosti s investičními akcemi byly měněny rovněž některé starší a neekonomické elektrické spotřebiče, motory a stroje. Velmi důsledně je sledována hospodárnost spotřeby elektřiny pro temperování řady historických objektů, které neumožňují připojení na centrální systém zásobování teplem.

V oblasti centrálního vytápění Pražského hradu je již třetí topnou sezonu úspěšně provozována moderní plynová kotelná o výkonu 10 MW, zásobující převážnou část objektů a území Pražského hradu. Celková spotřeba zemního plynu za rok 2002 se pohybovala těsně pod hranici 2 000 000 m³. Ekonomickým provozováním systému ústředního vytápění bylo dosaženo roční průměrné ceny 245 Kč za 1 GJ tepelného výkonu. Jednotlivé starší objektové otopné soustavy jsou postupně modernizovány a programově vybavovány termoregulačními prvky. Provozní prostředky byly v roce 2002 uvolňovány i na podružné měření spotřeby tepelné energie na patách jednotlivých předávacích stanic a samotných objektů. Tímto přístupem se sleduje průkaznost účtování nákladů na vytápění a na přípravu teplé užitkové vody až do úrovně jednotlivých odběratelů.

Velmi rozsáhlým a technicky náročným technologickým souborem ve vodohospodářské oblasti Správy Pražského hradu je unikátní hradní užitkový vodovod z doby rudolfínské, který je stále funkční a provozuschopný. Vodovod zásobuje užitkovou vodou řadu zahradních objektů a kašen na Pražském hradě a jeho využití neustále roste. V tomto roce pokračovala dlouhodobá péče o toto dílo náročnými stavebními akcemi, které připravovaly revitalizaci potoka Brusnice v Jelením příkopu. Po několika letech systematické investiční i provozní činnosti řady zúčastněných pracovníků se na jaře tohoto roku podařilo dokončit plánovanou revitalizaci a zavodnění potoka Brusnice v oblasti Jeleního příkopu. Zvětšováním objemu využití užitkové vody z hradního vodovodu se významným způsobem šetřila podstatně dražší pitná voda z vodovodního řadu Pražských vodáren a kanalizací.

Koncem roku byl objednan a zahájen externí energetický audit, od jehož výsledků očekáváme odborné zhodnocení a případné další impulsy ke zkvalitnění dosažené úrovně ekonomiky spotřeby energií.

Doprava

Autodoprava zajišťovala standardní přepravní požadavky Kanceláře a Správy. Dvanáct osobních vozidel se používá na akce protokolárního charakteru, např. kolony při státních návštěvách, přepravy delegací, nástupní audience a doprovod prezidenta při pracovních cestách. Kromě těchto významných akcí zajišťuje 21 vozidel každodenní provozní potřeby zaměstnanců Kanceláře a Správy včetně přepravy nákladů. V listopadu byl vozový park doplněn o jedno vozidlo combi, které se používá pro přepravu menších nákladů. V roce 2002 ujela vozidla celkem 628 500 km bez zavinění dopravní nehody, což svědčí o vysoké profesionalitě řidičů.

Počítačové a telefonní sítě

V roce 2002 byla dále rozvíjena oblast informatiky. Největší akcí bylo nasazení nového informačního systému pro spisovou a archivní službu. V Kanceláři a Správě byla počítačová evidence spisů prováděna od r. 1992. Tato aplikace však již neodpovídala současným potřebám a novým požadavkům spisové služby. Bylo proto třeba navázat na tuto evidenci a současně poskytnout archivní a spisové službě nové prostředky, které by umožnily především přesně evidovat pohyb spisů a podporovaly jejich další zpracování. Ve výběrovém řízení v r. 2001 byl zvolen byl systém Ginis od firmy Gordic. V rámci projektu, který probíhal za součinnosti dodavatele, spisové služby a odboru informačních systémů, bylo třeba m.j. instalovat 3 nové servery a výkonné diskové pole, vyškolit uživatele, připravit metodiku a konvertovat stávající data.

Dalšími nově nasazenými aplikacemi byly systém pro tarifování telefonních hovorů a rezervační systém hradních prostor. K podstatnému rozvoji došlo v přístupovém systému, v systému MISYS pro vytváření a prezentaci technických map Pražského hradu. Pro fototéku a oddělení uměleckých sbírek byl připraven server, který umožňuje ukládání dokumentace uměleckých sbírek a fotografií. V souvislosti s ukončením funkčního období prezidenta Václava Havla byla převáděna dokumentace činnosti Kanceláře do intranetových formátů.

V oblasti podnikového informačního systému byly nově nasazeny prostředky podporující audit. Platební styk s Komerční bankou byl převeden na Internetovou aplikaci e-banka.

Byly rozvíjeny také aplikace podporující správu počítačové sítě – systém ZEN Works automatizující instalace počítačů i jednotlivých aplikací, systém pro správu serverů a prostředky pro dohled na LAN.

Během první poloviny roku probíhala v nově zřízené učebně školení uživatelů v oblasti počítačové gramotnosti. Učebna byla později využita i pro uživatele nové aplikace pro spisovou službu.

Mezi práce, které jsou prováděny trvale, patří obnovování hardware – bylo nainstalováno 45 nových počítačů, 10 počítačů bylo repasováno (výměna motherboardů a procesorů), podobně byly ve větším rozsahu nahrazovány tiskárny a faxy.

Stejně tak byla také prováděna postupná náhrada starých kabelových rozvodů LAN a telefonů, v souvislosti s tím také výměna aktivních prvků počítačové sítě za výkonnější. Probíhala náhrada aplikačních serverů, zčásti výměnou motherboardů a procesorů. V neposlední řadě byla věnována pozornost bezpečnosti počítačové sítě, mj. inovací archivace dat.

Spisová služba

Spisová služba se i v roce 2002 plně vyrovnala s úkoly na ni kladenými a přispěla tak významnou měrou k funkčnosti odborných útvarů Kanceláře a Správy. Pokračuje a dále se rozvíjí velmi dobrá spolupráce s firmou, zajišťující externí kurýrní službu, a s celou řadou dalších firem, dodávajících a servisujících techniku, potřebnou pro kvalitní provozování spisové služby. V roce 2002 bylo podatelnou přijato 63 393 ks písemností a vypraveno 57 246 ks písemností. Náklady na poštovné činily 799 309,40 Kč.

V roce 2002 proběhly přípravné práce pro zavedení nového systému automatizované spisové služby na Pražském hradě, která tak mohla být dnem 6.1.2003 uvedena do provozu. Byl tak učiněn další významný krok k přiblížení se modernímu pojetí spisové služby jakožto nedílné součásti informačního systému a významného nástroje řízení. Spisová služba ve své činnosti přihlíží i k metodickým doporučením odboru archivní správy MV ČR, které vzešly z проверки, provedené tímto odborem (na základě našeho vyžádání) v červnu roku 2002. Spisová služba se vypořádala s plněním požadavků na ni kladených i v mimořádném období konání summitu NATO.

V oblasti spisové služby pokračovala a bude pokračovat i v dalších letech činnost v oblasti zpracování a skartace písemností, prováděná ve spolupráci s externí specializovanou firmou, v plném souladu s ustanoveními platného zákona o archivnictví. V roce 2002 bylo v této oblasti zpracováno 62 635 záznamů (od začátku celé akce celkem 73 022 záznamů). V té souvislosti pokračuje i vyhledávání vhodných prostor pro archivaci nových archiválií.

Fototéka Pražského hradu

Fototéka stabilizovala v průběhu roku 2002 svoji činnost. Bylo dokončeno personální obsazení fototéky (3 zaměstnanci), ustálil se i obsah a objem její práce.

Fototéka v současné době eviduje, digitalizuje a ukládá fotodokumentaci vznikající na Pražském hradě, vyřizuje zápůjčky a výpůjčky fotodokumentace, uděluje právo k užití díla, sama iniciuje vznik další fotodokumentace podle potřeb Správy, Kanceláře i odborné a laické veřejnosti. V současné době vlastní cca 50 000 snímků.

Přehledné a podrobnější informace byly umístěny na webové adrese: www.hrad.cz/fototeka. Fototéka v roce 2002 vyřídila, mimo svou hlavní činnost, 113 interních a externích požadavků. Celkové náklady na její provoz činily 362 500 Kč.

Všichni pracovníci fototéky se během roku zapojili do vzdělávacího programu Správy. Vedoucí fototéky pak v rámci studijní cesty navštívil největší německý uměnovědný fotoarchiv v Marburgu a veletrh fotografické techniky a příslušenství v Kolíně nad Rýnem.

Mezi problémy, se kterými se dosud fototéka potýká, je nedostatečné vyjasnění kompetencí mezi ní a některými odbornými útvary a chybějící odpovídající software pro evidenci a následné využívání a prezentaci fotodokumentace.

V roce 2003 fototéka plánuje proniknout do povědomí širší odborné veřejnosti, dokončit úpravu badatelný a depozitáře a spustit novou počítačovou evidenci.

Archiv Pražského hradu

Archiv Pražského hradu (dále jen APH) představuje vedle Archeologického ústavu AV ČR, oddělení uměleckých sbírek Správy Pražského hradu a Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky další historické odborné centrum na Pražském hradě, respektuje však i svoje postavení v rámci tzv. archivů zvláštního významu jednotné archivní sítě ČR. Aktuální služby jsou uvedeny na internetových stránkách APH (<http://www.hrad.cz/castle/archiv>). Na této adrese se bude nacházet i nezkrácená verze zprávy o činnosti APH.

Digitalizace fondů

1) Dokončeny byly práce na digitalizovaném katalogu rukopisné knihovny Metropolitní kapituly u sv. Víta (autorem katalogu je Antonín Podlaha). Umístění na internetových stránkách APH umožní pracovat s touto závažnou pomůckou i zahraničním zájemcům, pro které byla připravena i anglická mutace úvodu a návod s recentními poznámkami ke katalogu.

2) Program EU „Culture 2000“: grant Digitalisation European Cathedral Archives (D. E. C. A.). V rámci programu „Culture 2000“ se APH stal členem týmu řešitelů grantového projektu č. 2002-0289/001-001 CLT-CAC31. Spoluřešiteli jsou nositel grantu Dombauverwaltung/Metropolitankapitel der Hohen Domkirche v Kolíně nad Rýnem (Německo), Rijksuniversiteit Leiden (Nizozemí) a Dombausekretariat zu St. Stephan (Vídeň, Rakousko) a počítačová experti z Kolína nad Rýnem a Norimberka. Výsledkem společného projektu by se měla stát mezinárodně použitelná textová a obrazová databáze materiálů ve vztahem ke katedrálám chrámům v zemích účastníků projektu.

Ochrana fondů

V rámci ochrany fondů pokračoval pilotní projekt průzkumu fyzického stavu rukopisného fondu Metropolitní kapituly u sv. Víta (viz zpráva o činnosti APH za rok 2001). Projekt je prováděn odborníky z Institutu konzervačních a restaurátorských technik v Litomyšli. Práce byly soustředěny na fotografickou dokumentaci hlavních typů poškození pergamenových a papírových rukopisů a zpracování databáze získaných výsledků.

Akviziční činnost

V rámci rozpočtu byla dále budována příruční knihovna a uměnovědná knihovna. Příruční knihovnu obohatily 333 přírůstky, uměnovědná knihovna zaznamenala celkem 170 přírůstků zejména zahraniční literatury, také díky štědrým darům. V listopadu 2002 APH získal část pozůstalosti dr. Jana Morávka, archiváře, zakladatele Archivu Pražského hradu. Dvě položky obohatily grafickou sbírku (grafické listy z 18. a 19. století).

Generální inventura archivních fondů

V lednu až červnu 2002 probíhala na pracovišti generální inventura archivních fondů dle instrukce MV ČR. V APH byly ke dni ukončení inventury 30.6.2002 uloženy 53 archivní fondy a sbírky. Souběžně s inventurou byly prováděny fotografické dokumentační práce skutečného stavu fondů a sbírek.

Řízení lidských zdrojů

Personální oddělení v úzké spolupráci s vedoucími pracovníky komplexně zajišťuje personální činnosti ve Správě. Hlavní pozornost tohoto oddělení byla i v uplynulém roce zaměřena na oblast personální mobility. Z hlediska zabezpečení úkolů vyplývajících z činnosti Správy byla pozornost personálního útvaru soustředěna především na vyhledávání a získávání pracovníků na vedoucí funkce (vedoucí oddělení, ředitel útvaru), pracovní místa specialistů Správy (ekonom, technický pracovník v oblasti elektro, správce software), personální zajištění provozu Zlaté uličky a objektů Pražského hradu se stálými expozicemi i obsazování pracovních míst uvolněných v průběhu roku odchodem některých zaměstnanců do starobního důchodu nebo přirozenou fluktuací.

V oblasti vzdělávání, vzhledem k výši přidělených finančních prostředků, jsme realizovali vzdělávací akce zaměřené na prohlubování a zvyšování kvalifikace zaměstnanců. Vzdělávací program byl realizován ve spolupráci s externími vzdělávacími agenturami i odbornými pracovníky Správy a zahrnoval:

- jazykové vzdělávání
- počítačové vzdělávání
- odborné kurzy, přednášky a semináře
- doplnění a prohlubování kvalifikace zaměstnanců

Vzdělávacího programu se zúčastnilo více než 90 % z celkového počtu zaměstnanců Správy.

V oblasti sociální politiky dominovalo sledování termínů a zabezpečování povinných lékařských vyšetření především u zaměstnanců v profesích, u kterých je tato povinnost zaměstnavateli uložena zákonem. Zcela samozřejmou součástí personální činnosti je spolupráce se všemi zainteresovanými subjekty při zajišťování závodního stravování pro zaměstnance ve všech směnách. V oblasti péče o pracovníky jsme úzce spolupracovali s bezpečnostním tajemníkem v záležitostech dodržování bezpečnostních předpisů, poskytování ochranných pracovních oděvů a pomůcek a jejich používání zaměstnanci. Nelze vynechat ani aktivní účast personálního oddělení na řešení pracovních i osobních problémů zaměstnanců postihnutých povodněmi. Trvalá pozornost v oblasti péče o zaměstnance je zaměřena na volný čas zaměstnanců – rekreace, kulturní vyžití a sport.

Počet zaměstnanců k 31. 12. 2002	391
z toho žen	225
na zkrácený pracovní úvazek	67
se změnou pracovní schopností	14

Ostatní služby

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Jednou z povinností, kterou stanoví zákoník práce, je zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Jedná se o základní povinnost zaměstnavatele vůči svým zaměstnancům, kdy je zaměstnavatel povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví při práci s ohledem na rizika možného ohrožení života a zdraví při výkonu práce.

Cílem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v podmínkách Správy je nejen splnit zákonné povinnosti, ale současně vytvářet a neustále zlepšovat dobré výchozí podmínky pro plnění cílů, které si Správa stanovila.

Vedoucí zaměstnanci na všech stupních řízení odpovídají (v rámci svých pravomocí) za splnění všech požadavků, které jsou na ně kladeny v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Při této činnosti spolupracují s externí společností, která pro Správu zajišťuje funkci bezpečnostního technika.

S uspokojením můžeme konstatovat, že v roce 2002 nebyl u našich zaměstnanců zaevidován vážný pracovní úraz. Všechny evidované pracovní úrazy jsou pouze lehčího charakteru.

Požární ochrana

Účelem požární ochrany je vytváření podmínek pro účinnou ochranu života a zdraví zaměstnanců Správy a návštěvníků Pražského hradu, dále pak pro ochranu majetku, který je součástí národního kulturního dědictví. Dalším úkolem požární ochrany je stanovení postupu při vzniku živelných pohrom a jiných mimořádných událostí.

K zajištění těchto funkcí jsou v rámci Správy stanoveny povinnosti jak pro vedoucí zaměstnance, tak i pro řadové zaměstnance jejichž cílem je zabezpečování požární ochrany v souladu s platnou právní úpravou na co nejvyšší úrovni.

Vysoké požadavky kladené na zajištění požární ochrany vyplývají především ze skutečnosti, že Pražský hrad je nejnavštěvovanější kulturní památkou, kterou v průběhu sezony projde denně několik tisíc návštěvníků.

Požární ochrana je zabezpečována prostřednictvím služeb externích společností ve spolupráci s vedoucími zaměstnanci a v součinnosti s Hasičským záchranným sborem hl. města Prahy.

Ochrana utajovaných skutečností

Povinnosti kladené na Správu v oblasti ochrany utajovaných skutečností vyplývají z ustanovení zákona 148/1998 Sb. o ochraně utajovaných skutečností. Jedná se především o ochranu informací, u kterých by případné neoprávněné nakládání s nimi mohlo způsobit újmu zájmům České republiky. V podmínkách Správy se jedná především o zprostředkovávání servisu pro Kancelář prezidenta republiky vyplývající ze zřizovací listiny. Správa jako provozovatel areálu Pražského hradu zabezpečuje Kancelář v této oblasti především po stránce materiální a technické.

Personální část v rámci ochrany utajovaných skutečností je zabezpečována v souladu se zákonem č. 148/1998 Sb., a to především určováním zaměstnanců Správy ke styku s utajovanými skutečnostmi a pro výkon tzv. „citlivé činnosti“. Určení zaměstnanci jsou ze zákona odpovědní za správné nakládání s utajovanými informacemi.

Za nesporný úspěch považujeme zajištění bezproblémového průběhu akcí konaných na Pražském hradě v rámci programu summitu NATO ve všech třech výše uvedených oblastech, které spadají pod Správu.

Vnitřní kontrola

Oddělení interního auditu bylo založeno na základě ustanovení zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole. Interní audit se zabývá zejména identifikací rizik v činnostech Správy a posuzování adekvátnosti opatření přijatých ke zmírnění nebo vyloučení těchto rizik. Dále se zaměřuje na ověřování kvality vnitřního kontrolního systému, monitorování průběžných hospodářských výsledků a na sledování, zda schválené záměry a cíle Správy budou splněny.

Výstupem činnosti oddělení interního auditu jsou doporučení předkládaná vedení Správy, která by měla přispívat ke zdokonalování kontrolních systémů a řízení organizace. Současně je oddělením poskytována konzultační činnost.

Právní služby

Ve Správě jsou právní služby zajišťovány prostřednictvím podnikového právníka organizačně začleněného v sekretariátu ředitele a s přímou podřízeností řediteli Správy.

Kromě podnikového právníka poskytujícího právní služby všem zaměstnancům, působí ve Správě ještě další dva právníci, kteří trvale spolupracují s divizí Správní a Rozvojovou, a to v souvislosti s jejich specifickou činností.

Dále Správa určitou právní agendu (např. restituční spory, uzavírání obchodních smluv a vymáhání významných pohledávek) zajišťuje externě, prostřednictvím advokátních kanceláří.

Dům čp. 3, Lobkovický palác

Žalobci Alexandre de Ridder a Madeleine d'Achon de Ridder se dožadují určení, že služebnost bezplatného užívání bytu v domě čp. 3 v Praze 1 – Hradčanech zřízená smlouvou odškodňovací ze dne 2. 11. 1927 trvá, resp. existuje v jejich prospěch věcné břemeno užívání bytu, původně zřízené pro jejich právního předchůdce Zdenka Hyacinta Lobkovice. (Projednáváno před Obvodním soudem pro Prahu 1 pod čj. 30 C 176/2000.) Ve věci namítala Správa neodůvodněnost žaloby z důvodu zániku věcného břemene promlčením. Byl již vynesena rozsudek, jak u Obvodního soudu pro Prahu 1, tak u Městského soudu v Praze, kterým byla předmětná žaloba zamítnuta. Žalobci podali dovolání, avšak vzhledem k přechodu vlastnictví domů čp. 3 na Martina Lobkovice, není již Kancelář ani Správa ve sporu pasivně legitimována. Tím byla věc skončena.

Soudní spory

Dům čp. 3 s pozemkem parc. č. 19, Lobkovický palác a dům čp. 7 s pozemkem parc. č. 26, Purkrabství (bývalý Dům dětí)

Na základě rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze se stal žalobce Martin Lobkovic vlastníkem domu čp. 3, s pozemkem parc. č. 19 a pozemkem parc. č. 26, neboť soudy obou stupňů uznaly jeho restituční nárok.

Ohledně domu čp. 7 na pozemku parc. č. 57 a nově zažalovaným domem čp. 11 na pozemku parc. č. 56 byla uzavřena mimosoudní dohoda, na základě které bere Martin Lobkovic žalobu proti Kanceláři a Správě zpět. Tím bude věc skončena.

Dům čp. 196 s pozemky parc. č. 375, 377, Jelení 15

Žalobkyně Eva Špačková se domáhá vydání věci – nemovitostí, na základě podaného návrhu o prohlášení vůle uzavřít dohodu o vydání věci podle zákona č. 87/1991 Sb. (Projednáváno před Obvodním soudem pro Prahu 1 pod čj. 24 C 40/2000.) Správa přistoupila do sporu jako vedlejší účastník. Žalobkyně vzala restituční žalobu zpět, soud řízení dosud oficiálně nezastavil. U nemovitostí je zapsáno duplicitní vlastnictví Správy a žalobkyně, a to obojitím zákona, neboť žalobkyně nechala dodatečně projednat dědictví po svém otci a toto zapsat do katastru nemovitostí. Duplicita bude předmětem soudního sporu o určení vlastníka.

Dům čp. 193 s pozemkem parc. č. 374, Jelení 13

Žalobci Václav Metzger a Julie Šedivá se domáhají uzavření dohody o vydání věci podle zákona č. 87/1991 Sb. (Projednáváno před Obvodním soudem pro Prahu 1 pod čj. 12 C 25/2000.)

Žalobci změnili osobu žalovanou na Kancelář, soud bez jakéhokoli procesního úkonu změnu akceptoval. Správa přistoupila poté jako vedlejší účastník. Ve věci je navrhováno zastavení řízení pro neodstranitelnou překážku řízení ohledně záměny účastníků nebo zamítnutí žaloby pro neexistenci zákonného důvodu k vydání. Vzhledem k úmrtí žalobce Václava Metzgera bylo řízení přerušeno až do vyřízení dědického řízení.

**Dům čp. 251 s pozemky parc.
č. 645, 646, 647, 648, 649 a 650
(Richterova vila)**

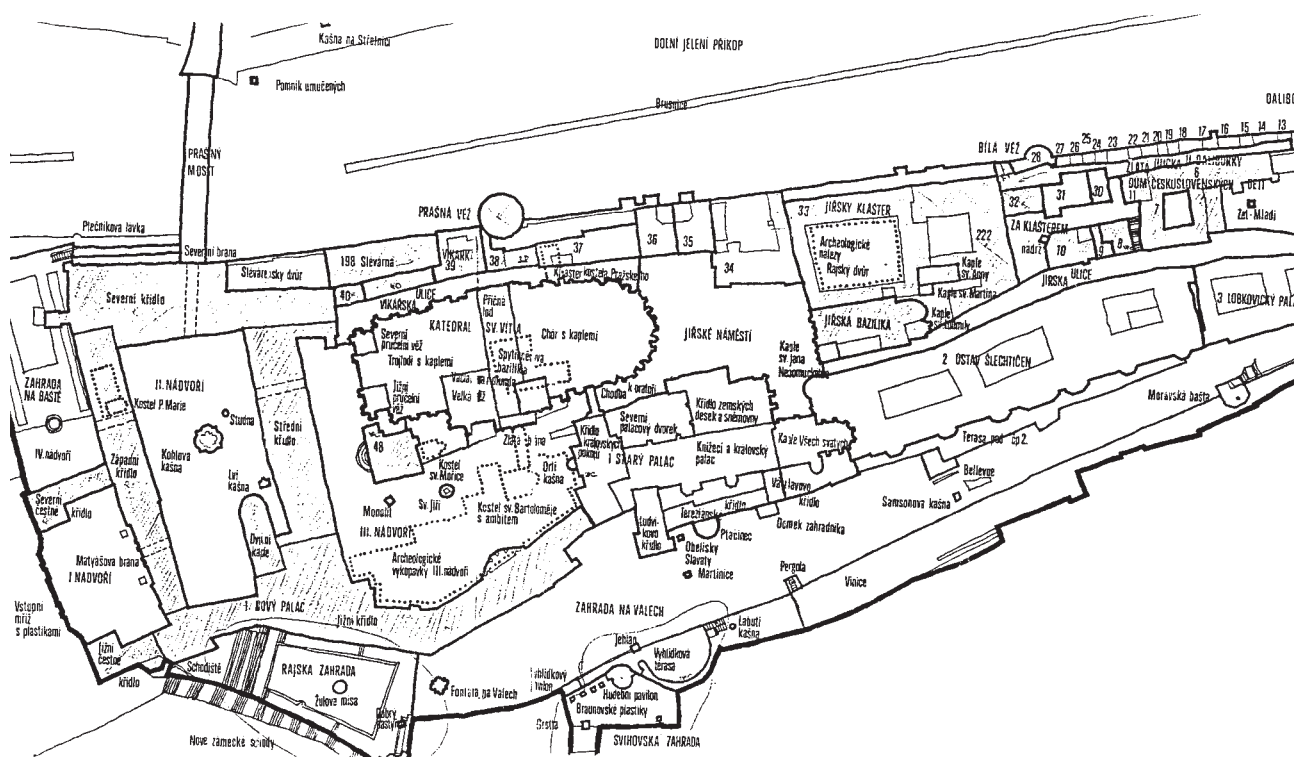
**Dům čp. 32 s pozemkem parc. č. 74,
Zlatá ulička**

Žalobkyně Jana Frýdová, Jana Brychová, Jana Hnátková, Karolina Ragborg a Monika Hnátková se domáhají určení neplatnosti trhově smlouvy ze dne 12. prosince 1950, na jejímž základě prodali právní předchůdci žalobkyně Kanceláři předmětné nemovitosti. (Projednáváno před Obvodním soudem pro Prahu 1 pod čj. 21 C 234/1999.) Správa ve věci namítá neopodstatněnost požadavků žalobkyně a obcházení restitučních předpisů. Soud prvního stupně žalobu zamítl, žalobkyně se odvolaly k Městskému soudu v Praze.

Žalobkyně Jana Frýdová, Jana Brychová, Jana Hnátková, Karolina Ragborg a Monika Hnátková podaly návrh na obnovu restitučního řízení. K věci se Správa vyjádřila v tom smyslu, že uplynula lhůta k obnově řízení, a že ani po věcné stránce není požadavek žalobkyně důvodný. Soud prvního stupně dosud jednání nenařídil.

Parc. č. 4 s chrámem sv. Víta, parc. č. 5 s věží chrámu sv. Víta, dům čp. 40 s parc. č. 90, dům čp. 39 s parc. č. 89, dům čp. 38 s parc. č. 88, parc. č. 87, dům čp. 37 s parc. č. 85, parc. č. 86 – zahrada, dům čp. 35 s parc. č. 83, dům čp. 31 s parc. 61, dům čp. 36 s parc. č. 84, dům čp. 34 s parc. č. 80, parc. č. 12

Žalobci Metropolitní kapitula u sv. Víta, Pražská proboštská benefice Metropolitního domu, katolický kostel Všech svatých a katolický Metropolitní kostel u sv. Víta, se domáhají určení vlastnictví k uvedeným nemovitostem – chrámu sv. Víta, věži chrámu sv. Víta, věži Mihulka, kostelu Všech svatých, (Projednáváno Obvodním soudem pro Prahu 1 pod čj. 13 C 544/1992.) Správa vstoupila do sporu jako vedlejší účastník, neboť na tom má jednak naléhavý právní zájem a jednak je ve smyslu zák. č. 219/2000 Sb., v platném znění, tou státní organizací, která hospodář s uvedeným předmětným státním majetkem. Správa ve spolupráci s Kanceláři prokazuje neodůvodněnost žaloby po stránce formální i po stránce věcné.

XVII. PŘÍLOHY

Výsledky hospodaření v hlavní činnosti a porovnání s předchozími lety

Účet	Název účtu	Objem v tis. Kč						
		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
501	materiál	19 077	17 344	20 020	21 910	33 357	33 358	37 142
502	energie	39 180	33 783	34 182	31 764	21 934	24 925	27 450
503	pohonné hmoty	3 137	3 871	3 061	2 499	3 418	*	*
504	prodané zboží	2 566	3 200	1 990	1 321	554	162	112
50	celkem	63 960	58 198	59 253	57 495	59 263	58 445	64 704
511	údržba	28 669	35 000	41 110	48 339	55 652	54 409	55 187
512	cestovné	647	734	503	1 272	517	311	372
513	reprezentace	1 373	1 229	485	881	373	245	1 327
518	ostatní služby	58 049	105 237	51 038	50 324	36 751	36 841	52 092
51	celkem	88 738	142 200	93 136	100 818	93 299	91 806	108 978
521	mzdové náklady	38 795	41 053	40 578	49 087	46 594	48 210	51 897
524	soc. a zdrav. pojištění	14 876	11 229	14 908	17 526	16 992	17 158	18 798
527	obědy	632	714	846	788	775	1 839	2 133
528	příděl do FKSP	768	1 905	1 579	2 098	1 605	715	682
52	celkem	55 071	54 901	57 911	69 501	65 967	67 922	73 510
538	ostatní daně a poplatky	503	505	930	786	660	655	686
540	ostatní náklady	8 284	23 462	9 150	8 323	5 719	5 779	10 450
550	odpisy	33 053	36 732	28 083	29 453	17 272	16 765	17 568
591	daň z příjmů			4 623	1 116	69	1 304	14 250
595	dodatečný odvod daně							2 630
53,55	celkem	41 840	60 699	42 786	39 680	23 721	24 503	45 584
Náklady celkem		249 609	315 998	253 086	267 495	242 250	242 676	292 776
602	tržby z prodeje služeb	131 450	194 645	152 395	120 775	118 739	132 831	200 919
604	tržby z prodeje zboží	2 447	3 969	2 417	1 631	666	162	112
60	celkem	133 897	198 614	154 812	122 406	119 405	132 993	201 031
621	aktivace	5 510	11 206	2 783	401	7 558	8 231	7 956
64	ostatní výnosy	19 608	15 142	13 037	15 826	6 394	11 346	2 969
651	tržby z prodeje HIM	288	531	120				
654	tržby z prodeje materiálu	188	178	100			28	476
62,65	celkem	25 594	27 057	16 040	16 227	13 952	19 605	11 401
Tržby celkem		159 491	225 671	170 852	138 633	133 357	152 598	212 432
691	příspěvek na činnost	94 786	86 383	83 708	132 394	112 523	90 359	85 725
961	účelová dotace		6 050	300				
961	výnosy celkem	254 277	318 104	254 860	271 027	245 880	242 955	298 157
Hospodářský výsledek		4 668	2 106	1 774	3 532	3 630	279	5 381

*dle účtové osnovy jsou pohonné hmoty vedeny od 1. 1. 2001 vedeny na účtě materiál

Výsledky hospodaření v jiné činnosti a porovnání s předchozími lety

Účet	Název účtu	Objem v tis. Kč			
		1999	2000	2001	2002
501	materiál	78	2 566	1 968	716
502	energie	66	4 960	1 398	768
503	pohonné hmoty		48		
504	prodané zboží		1 316	5 272	1 556
50	celkem	144	8 890	8 638	3 040
511	údržba	86	318	2 690	59
512	cestovné		66	281	239
513	reprezentace		1 067	2 717	661
518	ostatní služby		25 129	71 443	21 758
51	celkem	86	26 580	77 131	22 717
521	mzdové náklady	262	4 169	7 448	8 057
524	soc. a zdrav. pojištění	92	1 487	2 720	2 756
527	obědy	9	68	99	64
528	příděl do FKSP		83		
52	celkem	363	5 807	10 267	10 877
531	silniční daň				27
538	ostatní daně a poplatky		22	42	26
540	ostatní náklady		441	685	338
550	odpisy		1 525	1 608	729
591	daň z příjmů		402	4 593	2 466
595	dod. odvod daně z příjmu				-629
53,55	celkem	0	2 390	6 928	2 957
Náklady celkem		593	43 667	102 964	39 591
602	tržby z prodeje služeb	592	40 017	80 868	43 431
604	tržby z prodeje zboží		1 662	6 510	2 197
60	celkem	592	41 679	87 378	45 628
621	aktivace			43	8
64	ostatní výnosy		2 415	20 222	1 644
651	tržby z prodeje HIM				
654	tržby z prodeje materiálu				
62,65	celkem	0	2 415	20 265	1 652
Tržby celkem		592	44 094	107 642	47 280
Hospodářský výsledek		-1	427	4 678	7 689

Výsledky hospodaření útvarů

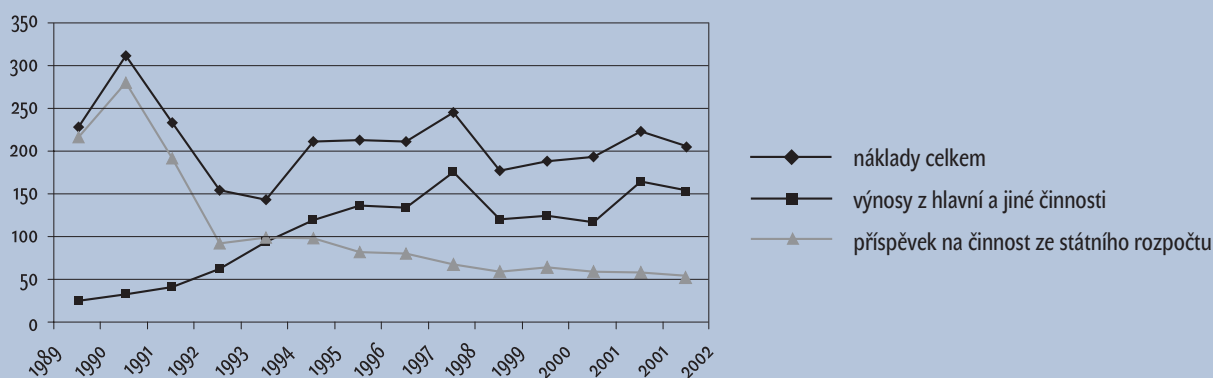
Útvar	Hlavní činnost v Kč		Jiná činnost v Kč	
	náklady	výnosy	náklady	výnosy
Správní divize	56 746 498	28 254 475		
Rozvojová divize	66 109 116	11 386 427		
Programová divize	14 547 027	160 837 372	37 215 124	46 285 159
Divize Lány	17 298 382	4 299 491	1 340 407	994 572
Divize zahrad	7 789 944	4 312 382		
Odbor architekta Hradu	115 752	0		
Sekretariát ředitele	4 806 549	0		
Ekonomický odbor	101 211 352	87 437 724	1 035 024	0
Odbor archivní a spisové služby	6 084 419	161 784		
Odbor informačních systémů	18 066 742	1 466 878		
Celkem	292 775 781	298 156 533	39 590 555	47 279 731
Hospodářský výsledek		5 380 752		7 689 176

Investice

Akce	Útvar – plnění v tis. Kč					
	RD	SD	OIS	celkem	plán	%
Státní rozpočet						
Čp. 2 – individuální dotace	25 095			25 095	25 095	100,0
- systémová dotace				0		
Jiřské náměstí a Vikářská ulice	6 081			6 081	6 101	99,7
Rekonstrukce střed. a záp. křídla	89 660			89 660	89 770	99,9
Rekonstrukce střechy Královského letohrádku	1 705			1 705	1 746	97,7
Instalace systému mechanických zábran	1 205			1 205	1 206	99,9
Úprava komunikací	871			871	871	100,0
Celkem stavby	124 617			124 617	124 789	99,9
Stroje a zařízení		4 000		4 000	4 000	100,0
Celkem investice ze státního rozpočtu	124 617	4 000		128 617	128 789	99,9
Vlastní						
RD	18 820			18 820	19 098	98,5
SD		1 882		1 882	2 600	72,4
OIS			3 120	3 120	4 300	72,5
Celkem investice vlastní	18 820	1 882	3 120	23 821	25 998	91,6
Celkem investice	143 437	5 881	3 120	152 438	154 787	98,5

Vývoj nákladů a výnosů

Položky	v mil. Kč													
	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Výnosy	10	14	28	47	85	119	148	159	225	171	181	177	260	260
Údržba:														
- stavební	50	74	68	19	12	26	20	22	27	33	39	43	46	45
- nestavební	2	2	4	4	3	4	6	4	4	4	6	7	5	6
- památková	5	6	5	5	2	4	4	2	4	4	4	5	6	4
celkem	57	82	77	28	17	34	30	28	35	41	49	55	57	55
Materiálové výdaje	17	27	49	46	34	67	61	64	58	59	58	36	35	38
Služby	13	18	22	17	30	31	50	53	104	93	101	61	108	74
Neinvestiční výdaje celkem bez odpisů	90	135	158	116	130	211	232	250	316	253	268	286	346	332
Příspěvkem ze SR kryto	85	121	130	69	90	98	89	95	86	84	91	88	90	86
Investice dotací ze SR kryto	70	80	83	124	149	141	178	158	166	178	159	134	183	153
70	80	83	124	128	123	133	138	136	155	133	117	121	129	
Podíl SR na hospodaření hradu	155	201	213	193	218	221	222	233	222	239	224	205	211	215
Přepočteno na ceny roku 1994 v mil. Kč:														
Míra inflace dle ČSÚ v %		9,70	56,60	11,10	20,80	10,00	9,10	8,80	8,50	10,70	2,10	3,90	4,70	1,80
Výnosy SPH	25	32	41	62	94	119	136	134	175	120	124	117	164	161
Neinvestiční výdaje SPH	228	312	233	154	143	211	213	211	245	177	188	193	223	206
Investice celkem	178	185	123	165	164	141	163	133	129	125	112	90	118	95
Příspěvek	216	280	192	92	99	98	82	80	67	59	64	59	58	53
Dotace	178	185	123	165	141	123	122	116	106	109	93	79	78	80
Státní rozpočet celkem	393	465	314	256	240	221	203	196	172	168	157	138	136	133
Podíl přísp. na činnost na neinv. výdajích SPH v %	94,4	89,6	82,3	59,5	69,2	46,4	38,4	38,0	27,2	33,2	34,0	30,8	26,0	25,9
Podíl dotací ze SR na celkových investicích SPH v %	100,0	100,0	100,0	100,0	85,9	87,2	74,7	87,3	81,9	87,1	83,6	87,3	66,1	84,3
Podíl SR na hospodaření SPH (celkem) v %	96,9	93,5	88,4	80,4	78,1	62,8	54,1	57,1	46,1	55,5	52,5	48,8	39,9	44,3

Porovnání průměrného platu

Organizace	1997	1998	1999	2000	2001	2002
SPH	10 643	10 649	12 487	12 225	12 837	13 062
SPH bez započtení fondu odměn	10 162	10 314	12 110	12 130	12 331	12 394
Průmysl celkem	10 916	12 016	12 374	13 343	14 452	-
Veřejná správa, obrana, sociální zabezp.	11 496	11 793	12 281	12 838	13 627	-
Zdravotnictví, obrana a sociál. činnosti	9 704	10 125	11 009	11 263	12 930	-
Průměrný plat v ČR	11 017	11 710	12 032	12 995	13 969	-

Průměrný plat v SPH obsahuje HČ i JČ bez OON.
Ostatní průměrné platy dle údajů ČSÚ.

Přehled příspěvků a darů

Dárce	Akce	Částka v Kč
Nadace pro současné umění	peněžní dar	200 000
Jana Jarošová	peněžní dar	3 000
ŽDAS a.s.	srdce pro zvon Zikmund	58 865
Pražská energetika	peněžní dar	100 000
World Monuments Fund, NY, USA	peněžní dar	143 616
MuDr. Břetislav Šhon	sbírka obrazů	300 000
Nadace pro současné umění	peněžní dar	300 000
Nadace Fondazione Benetton Studi Ricerche	mezinárodní cena	479 184
Nadace D. a V. Havlových Víze 98	peněžní dar	1 000 000
Česká spořitelna	peněžní dar	1 600 000
Messerschmitt Stiftung	peněžní dar	3 598 350
Ph.Dr. Rainer Kreissl	Africká sbírka	nezjištěna

Přehled návštěvnosti výstav

Název	Termín	Místo	Návštěvnost
Emanuelle Luzzati – Kouzelný svět divadla a pohádky	16.11.2001–10.02.2002	Tereziánské křídlo	1194
Stříbro z Peru – 2000 let umělecké tvorby	30.11.2001–31.01.2002	Císařská konírna	7629
Výstava historické kolekce hodinek Longiness	07.12.2001–06.01.2002	Kaple sv. Kříže	vstup volný
Jan Kupecký – Mistr barokního portrétu	15.03.2002–16.06.2002	Císařská konírna	20847
Evropa kolem roku 1000, pořadatel Národní muzeum	17.03.2002–09.06.2002	Starý královský palác	odhad 71000
Výstava klauzurních prací English College Prague	19.03.2002–21.03.2002	Kaple sv. Kříže	vstup volný
Výstava kraslic	29.03.2002–01.04.2002	Kaple sv. Kříže	vstup volný
Politik-um/New Engagement	10.05.2002– 09.06.2002	Tereziánské křídlo	901
Jiří Kačer – Skulptury	31.05.2002–29.09.2002	Královská zahrada	vstup volný
Africké umění – Sběrka Rainera Kreissla	06.06.2002–17.11.2002	Letohrádek královny Anny	19492
Útěk a exil	17.07.2002–22.09.2002	Císařská konírna	4378
Bedřich Dlouhý – Autoportrét II.	23.08.2002–10.01.2003	Rothmayerův sál	ne pro veřejnost
Jiří Všecka – Pražský chodec	06.09.2002–05.01.2003	Tereziánské křídlo	9816
Bořek Šípek – Designomad	13.09.2002–23.11.2002	Starý královský palác	10700
Jiří Sopko – 90. léta, pořadatel GEMA ART	27.09.2002–15.01.2003	Jízdárna Pražského hradu	42600
Karel Nepraš: Stojící, sedící, kráčejíci. Pořadatel GEMA ART	27.09.2002–30.11.2002	Letohrádek královny Anny	akce Gema Art
Česká loutka	25.10.2002–23.02.2003	Císařská konírna	28107

Přehled nájemců

Nájemce	Předmět nájmu	Účel nájmu	Začátek NS	Ukončení NS
Acon, s.r.o.	Energocentrum	provoz. místnost servisní org.	14.5.1999	neurčitá
Česká pošta s.p.	Nový palác – střední trakt	pošta	11.3.1999	neurčitá
Česká spořitelna a.s.	Nový palác – střední trakt	peněžní bankomat	25.6.1993	neurčitá
ČR – ministerstvo obrany	Nový palác, Stájový dvůr	strážnice a garáž motorek	18.2.2000	neurčitá
Eurotel, s.r.o.	Nový a Starý královský palác	provoz. telekom. zař. mobilní sítě	1.1.2001	31.12.2005
Chequepoint, a. s.	Nový palác, kaple sv. Kříže	provozování směnárný	1.8.2002	31.7.2005
ing. arch. Hana Suchánková	Nový palác – Slévárenský dvůr	prodej. galerie souč. kresby a grafiky	1.5.2002	30.4.2004
Metropolitní kapitula u sv. Víta	Staré probošství	kanc. Metropol. kap. a Arcibiskupství	11.3.1994	neurčitá
Metropolitní kapitula u sv. Víta	Chrám sv. Víta	bohoslužby	5.10.1957	neurčitá
Prag Art Collection, s.r.o.	Obrazár., St. král. palác., Nový palác	prodejna upomín. a uměl. předmětů	17.9.2002	16.9.2003
Radiomobil, a. s.	Nový a Starý královský palác	provoz. telekomunik. zařízení	14.10.1999	31.12.2005
Český mobil, a. s.	Nový palác	provoz. telekomunik. zařízení	1.10.2002	30.9.2007
Š&Sch, s. r. o.	Nový palác	dva automaty rychlého občerstvení	1.11.2001	31.12.2004
Archeologický ústav AV ČR	Jiřská 2	kanc., sklad. a prac. prostory	1.6.2000	neurčitá
Eurest, s.r.o.	Jiřská 35, 36	rest., kavárna, závodní stravování	14.11.2002	13.11.2007
Eurest, s.r.o.	Na Baště	restaurace, kavárna	14.11.2002	31.1.2003
Eva Steigerová	Jiřská 6	výstavní prostory Muzea hraček	3.12.1993	31.12.2002
Food and Leisure, a. s.	Jiřská 8	provozovna rychlého občerstvení	20.2.2001	30.4.2005
Ministerstvo vnitra ČR	Jiřská 2	kanc. a další prost. pro Hradní policii	1.7.1994	neurčitá
Museum Stores. s. r. o.	Jiřská 6	prodejna upomín. a uměl. předmětů	1.2.1999	31.12.2005
Národní galerie v Praze	Jiřský klášter	expoze a výstavy	2.4.2001	2.4.2006
Národní muzeum	Jiřská 3	expoze a výstavy	16.1.1987	neurčitá
Pražská energetika, a. s.	Jiřská 2	kanc. a šatna obsluhy TS	10.1.1990	neurčitá
Irena Procházková	Vikářská 38	skladovací prostory	1.6.1993	neurčitá
První dánská pivní, a. s.	Jiřská 4	restaurace	1.9.2001	31.8.2006
Sdružení přátel SOS dětské vesničky	Vikářská 37	kanceláře	1.6.1993	neurčitá
AGENTURA SCHOK, spol. s r.o.	Purkrabství	skladovací prostory pro rekvizity	1.10.2002	15.5.2003
AB Antik, s.r.o.	Zlatá ulička u Daliborky 26	prod. hist. hodinářského zboží	1.3.2000	28.2.2003
Boema, s.r.o.	Zlatá ulička u Daliborky 15	prod. replik a kopií uměl. předmětů	2.4.2002	1.4.2004
Český národní podnik, s.r.o.	Zlatá ulička u Daliborky 12	prod. přírod. kosmet. výrobků	1.4.2002	31.3.2004
Český národní podnik, s.r.o.	Zlatá ulička u Daliborky 16	prod. českých rukoděl. výrobků	1.1.2001	31.12.2003
Jarmila Dunděrová, Sejto	Zlatá ulička u Daliborky 21	prodejna interiérových doplňků	1.4.2001	31.3.2004
H-Tabák s.r.o.	Zlatá ulička u Daliborky 30, 31	prod. novin a tabákového zboží	1.1.2001	31.12.2003
Zuzana Hanzlová – Ariadna	Zlatá ulička u Daliborky 20	prod. starých hudeb. nástrojů	1.4.2002	31.3.2004
HB spol. s r. o.	Zlatá ulička u Daliborky 30, 31	restaurace Rudolf II.	11.1.1999	31.3.2004
Karel Hingar – The Pipe	Zlatá ulička u Daliborky 17	prod. dýmek a kuřáckých potřeb	1.7.2001	30.6.2004
Kateřina Kubešová	Zlatá ulička u Daliborky 25	prodejna korálků	1.7.2001	30.6.2003

Nájemce	Předmět nájmu	Účel nájmu	Začátek NS	Ukončení NS
Boris Křištof, K ART	Zlatá ulička u Dal., Obr. chodba	exp. hist. oděvů a zbroje, prod. gal.	2.10.2000	30.9.2003
Marie Machuldová	Zlatá ulička u Daliborky ¹⁴	prodejna skla ve stylu art deco	20.12.2000	9.1.2003
Blanka Maříková	Zlatá ulička u Daliborky 18	prod. orig. oděvů a doplňků	1.4.2000	31.3.2003
Michal Jůza	Zlatá ulička u Daliborky 13	prodejna výrobků z kameniny	16.7.2000	15.7.2003
Petr Zdeněk – Galerie P	Zlatá ulička u Daliborky 28	prodejní galerie skla	2.4.2002	1.4.2004
Ramses X. s.r.o.	Zlatá ulička u Daliborky 222	restaurace	4.4.2001	4.4.2006
Zdeněk Rotkovský – antikvariát	Zlatá ulička u Daliborky ²³	antikvariát	1.1.1999	31.12.2002
Vlastimil Sloup – JASPIŠ	Zlatá ulička u Daliborky 27	prod. minerálů a drahých kamenů	1.4.2000	31.3.2003
Vitalis s.r.o.	Zlatá ulička u Daliborky 22	knihkupectví	1.4.2000	31.3.2003
Martin Vohryzek	Zlatá ulička u Daliborky 24	prodejna upomínkových předmětů	1.1.2001	31.12.2003
Výbor dobré vůle – nadace O. Havlové	Zlatá ulička u Daliborky 19	prod. galerie výrobků zdrav. postiž.	1.6.2001	31.5.2003
Zlatá růže s.r.o.	Zlatá ulička u Daliborky 30, 31	starožitnictví	1.1.1999	31.12.2005
Hasičský sbor hl.m. Prahy	Jízdárenský dvůr	zázemí k zabezpečení pož. ochrany	1.4.1994	neurčitá
Jaroslav Mařík	Garážový dvůr	autodílna	14.11.2000	neurčitá
Nadace D. a V. Havlových VIZE 97	Královská zahrada 50	kanceláře	14.5.1998	15.2.2007
Alexandr Paul, Bibiana Paulová	Hradčany parcela 381	příroz. hranice pozem. rest. U Raka	31.5.1989	neurčitá
Hana Plecítá	Hradčany parcela 397	pozemek zahr. rest. U zlaté hrušky	1.1.2001	31.12.2005
Pražští labužníci s.r.o.	Lví dvůr 6/51	rest., dopl. sortiment, směnárna	1.7.1999	31.12.2005
Státní ústav památkové péče	Hradčany parcela 22	pozemek mezi Jižní a Palác. zahr.	20.4.1995	31.12.2005
Zdeňka Vondrovská	Opyš	pozemek, Vyhlička na Opyši	1.7.1997	neurčitá
Zdravot. a záchranná služba hl. m. Prahy	Jízdárenský dvůr 54	stanoviště rychlé zdrav. pomoci	1.2.1996	neurčitá
Městská část Praha 1	Jižní zahrada, parc.č.11	pozemek par. č. 11, Jižní zahrada	12.3.2002	11.3.2007
AGNES	Jelení 193, 196	kanceláře	1.1.1999	neurčitá
CS-KB Artefabris, s.r.o.	Jelení 71	kanceláře	1.1.1991	neurčitá
Český helsinský výbor	Jelení 199, 200	kanceláře	8.9.1994	neurčitá
Genia Loci s.r.o.	Jelení 197	architektonický ateliér	1.10.1999	30.6.2005
Miloš Gavenda	Jízdárna Pohořelec	sklad restaurátorské dílny	1.1.2002	31.12.2004
Nadace pro současné umění Praha	Jelení 194, 195	kanceláře, výstavní prostor	1.7.2000	neurčitá
Nadace rozvoje občanské společnosti	Jelení 193, 196	kanceláře	1.1.1999	neurčitá
Nadace VIA	Jelení 199, 200	kanceláře	1.4.2000	30.6.2004
Radiomobil a.s.	Jelení 197–200	provozování telekom. zařízení	16.7.1996	31.12.2005
Sdružení dětí mlád.a dosp. ARGO	Kanovnická 73	klubovna pro členy	2.5.2000	30.4.2003
Středisko náhradní rodinné péče	Jelení 91	kanceláře	15.8.1998	neurčitá
Výšková údržba památek	Jelení 200	šatna, zázemí	1.3.1993	neurčitá
Česká zemědělská univerzita	Lány, pozemek č.521 a 681/4	zajišť. zeměd. výroby, prakt. výuka	1.10.2001	1.10.2006
Farní úřad v Lánech	kostel Lány	bohoslužby římskokatolické církve	29.6.1992	neurčitá
Ještěd s. r. o.	Janov nad Nisou 4	penzion, poskyt. strav. a ubyt. služeb	1.10.1991	31.12.2006

Vydala v dubnu 2003
Správa Pražského hradu
příspěvková organizace Kanceláře prezidenta republiky
119 08 Praha 1-Hrad, tel.: 224 371 111, fax: 224 372 255
www.hrad.cz

